Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

[illegible]

Veni sancte spiritus Puer de nobis nascitur

Veni sancte spiritus rector angelorum

P. Eccl. 115
2 Be

I y

Obitus Jheronimi doctoris
ſanctiſſimi, Cum duabus
epl'is augustini et cyrilli, de eod'

Epl'a doctoris eximij ſcti Jheronimi
ad ſuſannam lapſam, necnon
ad heliodorum &c,

Tractatus de pollucionibus
diurnis et nocturnis Gerſonis
Cancellarij Pariſien,

ff Cra
Cruciferorum
Domus Lapidea
vulgo
Beijenburg supra
Wipperam.

38

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pseudo-Eusebius Voull 403
Pseudo-Augustinus " 187
Gerson " " 487
Gerson " " 479

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Domꝰ Canonicaꝝ Regenburgenſis me ſuis annumerat.

Incipit epiſtola beati Euſebij. Ad ſanctum damaſũ portueñ epm̃ ⁊ Theodoſiũ Romanorũ ſenatorẽ. De morte glorioſi confeſſoris Jheronimi. doctoris eximij.

Patri reuerẽdiſſimo damaſo portueñ
epõ. ⁊ xp̃ianiſſimo theodoſio Romano
rũ ſenatori. Euſebius olim Jheronimi
ſanctiſſimi diſcipulus. nũc vero eodẽ
orbatus lumiẽ. Piũ dolorẽ et gaudiũ ſuauiſ
ſimũ. Multifarie multiſqȝ modis deus olim lo
cutus eſt nobis omibꝰ per ſuũ dilectum filium
ſanctum Jheronimũ de ſcripturis ſanctis in
virtutibȝ ⁊ ꝓdigijs multis. que per illum fecit
dñs ipẽ i medio noſtri ſicut vos ſcitis. ⁊ de quo
etiã nos teſtes ſumus qui eũ vidimus ⁊ oculis
noſtris eiꝰ ſanctitatẽ proſpeximꝰ. ⁊ manus no
ſtre ꝯtrectauerũt de verbo eiꝰ ſciẽtie ⁊ doctrine
q̃bꝰ vita manifeſtata eſt. Quod ergo vidimꝰ
⁊ audiuimꝰ annũciauimꝰ vobis. Eramꝰ eni
tanq̃ oues errãtes erroribꝰ ⁊ ſupſticioſis fabu
lis. non audientes ſanã doctrinã. ſȝ coaceruan
tes nobis pſeudo ꝓphetas. qui ſurgẽtes in popu
lo. magiſtri mẽdaces. introducebãt ſectas va
rie ꝑdicõnis donec iſte illuceſceret dies. q̃ tan
q̃ ſol ẽfulgens. quinquagita annis ⁊ ſex men
ſibus multis laboribus ⁊ erũpnis in lectõibȝ ⁊

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vigilijs vt nobis frangeret panem doctrine de
ſudans· tenebras erroris profugans· ꝛ cūctos
a ꝑditione liberans· effulſit in templo dei. In
cīpiensqꝫ ab oriente vſqꝫ ad occidentem auſe
rens bella hereticorū eorum arcū conterēs· ar
ma et ſcuta ſua conbuſſit igni· qm̄ in ipſo poſu
it deus prodigia ſuper terram vt nomen ſuum
fieret in nacōnibus notum. Deinde pertranſiēs
vſqꝫ ad fines terre· ſanando oppreſſos ab here
ticorum iaculis· illuminando mentes hominū
ſcripturarum enigmata reſerando · ſoluendo
nodos· obſcura dilucidando· dubia exponendo
confutādo ꝛ corrigendo falſitates· et veriſſima
ex linguis ꝙ̄plurimis adunādo· vt nobis face
ret vias vite· ꝛ nos adimpleret gaudio leticia
et exultatione. Templum dn̄i corroborauit·
vt eius aditum inſtar lucerne non ſub modio
ſed ſupra candelabrum in dn̄i aula poſite domi
nicā irrigui rore pleniſſime fecūditate poſteris
omnibus ſuorum verborum pre ceteris elegā
tia ſingulari excellencius alijs· omnibus pate
fecit. vt irent in ciuitatem habitationis ꝛ locū
gracie inuenirent. et ne fierent velut priores
eorum genus paramarum· quos dixerit et ab
errroris perditione liberauit.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cum enim ſim ſicut ſtipula ante faciem
venti. ⁊ ſicut lutū platearū balbuciens
loqui neſciens. nec verba plene formaē
valens. quid impatiar vobis cariſſimi patres
⁊ dn̄i ſue laudis. Nempe iuxta illud apl'i Si lin
guis hominū loquerer ⁊ angelorum. genꝰ ſuū
laudandi necdum attingerē. Idcirco nō ī ar
cumeo ſperabo nec gladius meus ſaluabit me
ſed dn̄s erit illuminacō mea. qui docuit me et
docebit manum meā ad ſcribendum. ⁊ diriget
linguā meam ad loquēdū. vt quondam aſinē
balaam. qm̄ ipſius eſt regnū et imperium. ⁊ dn̄a
tur a mari vſqꝫ ad maē ⁊ a flumiē vſqꝫ ad ter
minos orbis terrarū. In cuiꝰ cuncta ſūt poſita
ditione. coram quo procidēt reges. Nec eſt qui
poſſit ſue voluntati obſiſtere. qm̄ oīa quecūqꝫ
voluit fecit in terra ī mari. ⁊ in abiſſis. ⁊ ſic lin
gua mea tanti viri meditabitur laudē. ⁊ nomē
ſuum annunciabit vniuerſis. Hic vere fuit il
le iſrahelita in quo dolus non fuit. electus ſecū
dum cor dn̄i ad loquendū omnia q̄ ſibi man
dauerat dn̄s vniuerſis gentibus ⁊ regnis. ⁊ do
ctor datus in gentibus. vt ſentes euelleret de
ſtrueret et diſſiparet. ⁊ ſapiām veram ſemina
ret edificaret atqꝫ plantarꝫ. Hic eſt fr̄m ama
tor. hic eſt qui populo xp̄iano tot librorꝫ volu
mina ex linguis hebraica et greca in latinā nō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

paruo pondere tranſtulit. Eccleſie primitus of
ficium ordinauit. ⁊ tocius ſacre ſcripture aſpa
fecit plana. Certe in huius lumine vidimus lu
men. ⁊ pane ſue ſalutifere doctrine paſti ambu
lauimus vſq; ad montem dei oreb. Hic eſt flu
men aque viue ſplendidum tanq̄ criſtallum
procedens de ſede dei in medio eccleſie. ⁊ ex vtr̄
q; parte eius lignum vite. afferens fructus tē
pore ſuo. cuius folia ligni ſunt ad ſanitatem gē
tium. Vir iſte in populo ſuo mitiſſimus apparu
it et deo dilectus et hominibus. Orat nunc ꝓ
eccleſia ſancta. vas vere admirabile omni or
natū lapide precioſo. opꝰ excelſi. Verūptamen
de hoc q̄ plurā dicam. cuiꝰ narrant celi gloriam
et opera ſcripturaꝝ manuū eiꝰ annūciāt firma
mētum. nec ſūt loq̄le neq; ſermoēs cuiꝰ nō au
diantur doctrine verba. cū in oēz terrā exiuit ſo
nus eiꝰ. O ineffabil' miſericordia ſaluatoꝛis que
tot graciarū cumulos in Iheronimo adunaſti.
vt que plene ſolus poſſidz. pene nulli hoīm niſi
particulariter fas ſit aſpirare. Hic certe dux
noſtre fidei ad ſe currētes in celi contrahit arcē
Hunc p̄ceteris potioribus ornatū inſignijs dig
tatum. in cantilenis ⁊ in prouerbijs ⁊ opacōni
bus et interpretationibus mirate ſunt gētes
cuius nota facta eſt ī populo virtus qm̄ imple
tus fuit quaſi flumine ſapiā. Sed vt vera dicā.

Juxta illud regine ſaba. Maior eſt enim ſapiē
tia et opa ſua. q̄ rumor quē audiſtis. q̄ certe bo
nus eſt iſte hijs qui recto ſunt corde. qm̄ mali
ciam ſemper odiuit. fecit enī mirabilia in terra
noſtra. ſub vmbra illius ſedim9. et fructus ei9
dulcis gutturi noſtro. Quanta autē de eo audi
uimus et cognouim9. quō annunciabimus: ſ3
quoniā nō ſum eloquēs ab heri et nudiuſter
cius vt breuius dicam ſi vultis accipe: Johan
nes baptiſta ipe eſt vterq3 virgo. vterq3 here
mita. De iohāne dicitur Erat iohānes veſtit9
pilis camelorū in deſerto. De ſe idē iheronim9
dicit. herebant ſacco mēbra deformia. et ſquali
da cutis ſitū ethiopice carnis obduxerat. De
Johāne iterū. locuſtas et mel ſilueſtre edebat
De ſe iterum Iheronim9 dicit. De cibis et potu
taceo. cum etiā monachi aqua frigida vtātur
et coctū aliquid accepiſſe ſit luxuria. Quid plu
ra. Ille ꝓpter iuſticiā martir. iſte vero et ſi eius
ſpiritū materiale ferrum non abſtulit: tamen
martirij pmij nō ē exps. Duplex nāq3 ē mar
tirium. vnum ſuccūbere gladijs impioꝝ. alteꝝ
in infirmitatibus et adūſitatib9 in aīo paciēci
am cuſtodiē. Certe hic eſt vere martir qui ꝓpt
iuſticiam et manſuetudinē et ſalutifere ſue do
ctrine verba in hui9 mundi lacrimarum valle
certamen forte a maloꝝ cetu viriliſ ſupportauit

ſciens quoniam omniū forcior eſt ſapiētia. Nec
impie geſſit in conſpectu dei. ſed in omnibus tri
bulacōibus ſuis inuocans deū. nō peccauit la
bijs ſuis. nec ſtultū aliq̄ꝺ contra deū locutus eſt
Taceo nāq3. quot tribulationes. labores affli
ctiones. cruciat⁹ agones. flagella fames. ſiti
amaritudines. carnis temptacōnes. abſtinen
tias. vigilias. peregrinacōnes. carnis macera
cōnes. nuditates. ieiunia. ꝛ erumpnas et non
ſolum hec. ſed grauiora ꝛ innumerabilia ꝓpter
nomen iheſu xp̄i in ſuo glorioſiſſimo ꝑpeſſus ē
corpe. vt idem loquitur. Stabam in heremo ꝯſti
tutus. ꝛ in illa vaſta ſolitudine que exuſta ſol̄
ardorib⁹ mōchis horridū p̄ſtat hitaculū cogi
tās me romāis potiri delicijs. quotidie gemit⁹
quotidie lacrime. ꝛ ſi qn̄ me ſompn⁹ imminēs
oppreſſiſſ3 ēpugnārē nude humo vix oſſa hn̄cia
collidebā. ꝛ cū eē3 ſoci⁹ ſcorpionū tm̄ ꝛ feraꝝ ſe
pe choreis interā puellaꝝ. ꝛ in frigido corpe ꝛ p̄
mortuo iam hoīe ſola libidinū incendia pullula
bant. Teſte deo. memī me diē vixiſſe crebro cū
nocte. nec a pectoris ceſſaſſe verberib⁹. donec iu
bente dn̄o i me rediret trāquillitas flebā conti
nue ꝛ repugnantē carnē ebdomadaꝝ inedia
ſubiugabam. cellulam meā quaſi cogitationū
cōſciam ꝑtimeſcebam. ꝛ michimet irat⁹ ꝛ rigi
dus ſol⁹ deſerta penetrebā. ꝛ ſicubi ꝯcaua valliū

et p̄rupta moncium cernebam: illud mee miſe-
rime carnis erat argaſculum. ibi mee oracōis
locus. Quis ergo infirmatus eſt. a non ip̄e. q̄s
ſcandalizatus ē. a nō ille Sed ſi i infirmitatib;
et laborib9 laudandi ſūt ſancti: certe et hic lau-
dandus eſt. Veniam aūt ad ɔtumelias a pſe-
cutiones quas ab improbis a falſis ptulit fra-
tribus in hui9 valle miſeie. Quid aliud in hoc
mundo ſua fuit vita. niſi quedam iugis aduer-
ſus reprobos a imp̄bos hereticoꝝ et malorum
omnium cuneos pugna. ɔtinuūq; certamē ſu-
per eū rugierūt vt leones heretici. qm̄ corripu-
it eos a tabeſcere fecit ſicut araneam aīas eoꝝ
et fructus eoꝝ de terra pdidit a ſemen eorum
a filijs hominū. Aperuerūt in eū delici laſciuijs
dediti ora ſua. a deſpexerunt eū. et locuti ſunt la-
bijs doloſis. a odio iniquo oderūt eum. quoni-
am eorū inſectatus eſt vitam peſſimaz et crimi-
na circūdederunt eū canes multi. et tauri pin-
gues obſederunt eū. et inſurrexerunt in eum te-
ſtes iniqui. acuentes linguas ſuas ſicut ſerpen-
tes. et venenum aſpidum ſub labijs eorum co-
gitantes malicias in corde ſuo. tota die cōſtitu-
entes prelia ſupplantantes greſſus eius. et fu-
nes extenderunt i laqueos pedibus eius. vt de-
lerent de terra memoriam eius. et eicerent eum
de nacōib9. vt opprobriū fiēt vicinis ſuis. Sup

romanum populum fuit magnificencia eius et
virtus eius mirabilis in verbis suis. et ſanct9
in omnibus operibus ſuis. alleuans corruētes
ſoluens conpeditos. illuminans cecos. et diri
gens iuſtos. dās fortitudinem ⁊ virtutem ple
bi dei. et quaſi tuba alte ſonans ⁊ annuncians
cunctis iniquis ſcelera. portas peccatorum et
vectes ferreos confringens rūphea doctrine
sue. Audiētes aūt hec impij diſſecabant cordi
bus suis ſtridentes dētib9 suis in eū. cogitauerūt
⁊ locuti ſunt nequicias. arcū ſuū tetenderūt. et
illum pauerunt. et in ipō parauerūt vaſa mor
tis. Cum autem ille eſſet plen9 ſpiritu ſancto
in oracōnibus ⁊ opib9 bonis perſeuerans. vi
cia mortificās. bona viuificās. ſuſcitās de puluē
egenū. ⁊ de ſtercore erigens pauperem. quoniā
nō in viribȝ equi. neqȝ in tabernaculis viri bn̄
placitum fuit ſibi. Nec ſperauit in diuicijs. ſed
fortitudine dn̄i roboratus. non formidauit ad
uerſarios ſuos. ſed ſuper ipſos correctionibus
⁊ doctrinis ſcīs tonauit dās impiū regi ſuo et
ſublimās cornu xp̄i ſui. alios docens laborando
ſicut bon9 miles xp̄i ſciens ꝙ nō coronabitꝛ qui
in agone certat niſi legittime certauerit. Videntes
aūt hoc iniqui. irati ſūt. et dolores ɔphende
rūt eos ꝗ ſūt generacō pūa ⁊ pūſa filij i q̄b9 fi
des nō eſt in ipis. ⁊ exacerbauerūt eū i conſilijs

et abhominacōnibꝰ ſuis. ad iracundiā concita-
uerunt eum. ⁊ ꝑdito conſilio ſiue diſciplina. ve-
ſte muliebri irridentes ei tāꝙ viro luxurioſo ⁊
iniquo. impetū fecerūt vnanimiter in eū ⁊ eiece-
runt eū extra ciuitatem Romanā. Ac ille beni-
gnus. paciens. humilis. ⁊ māſuetus eorum ve-
ſanie locum dans. proiciēs poſt tergum ſuum
oīa pccā eorum. Recedens inde. ꝑagrauit con-
ſtantinopolim ad antiſtitem ſanctiſſimum gre-
gorium nazanzenū. O vir ineffabilis. o virtutū
vas ad mirabile. o ſplendor paciencie. et lam-
pas p̄fulgida. o dyadema honoris ⁊ glorie. an-
gularis lapis fortiſſimꝰ. exemplar innocentie.
columpna aurea tocius eccīe. ꝙto plus tonde-
ris: tanto minꝰ confunderis. agnꝰ quideꝫ inno-
cēs loqueris. preſſus colla tot iugis. Gratias a-
go deo meo. quia dignus habitus ſum vt me o-
diat mundus. Scio nāqꝫ ꝑuenire ad celeſtem
gloriam per infamiā ⁊ bonam famā. Vtinā ob
dn̄i mei nomen atqꝫ iuſticiam vniuerſa me ī-
fidelium turba ꝓſequatur. vtinā in obprobriū
meum ſolidius exurgat hic mundꝰ. tātum ut
mereat a xp̄o laudari. Apuit autē celos paciē-
tia eius. quia ibi cōfirmata ſemp fuit virtꝰ glo-
rie eius. et in deo poſuit firmam fortitudinem
ſuam. nec a dn̄o vnꝙ receſſit cor eius. Artꝰ for-
cium ſupatus eſt. ⁊ ipſe accinctus eſt robore. et

preualuit in infirmitate ſua. et fortis factus eſt in bello. ⁊ dextera ſua glorificata eſt in virtute. Dextera manus ſua confregit inimicos. qm̄ ad iutor ⁊ ꝓtector fact⁹ eſt ſibi dn̄s in ſalutem. Et ideo cantem⁹ dn̄o quoniam magnifice fecit: annunciemus hoc in vniuerſa terra. Hauriamus aquas in gaudio de fontibus ſaluatoris. Euanuerunt impij in cogitacōnibus ſuis: quia obſcuratum fuit inſipiens cor eorum. Et credētes ſe eſſe ſapientes in malicijs ſuis: ſtulti facti ſūt qui mutauerunt veritatem in mendaciū. Sed tn̄ veritas de terra orta eſt: et iuſticia de celo ꝓſpexit. Etenim fatui in laqueū quem aperuerūt et in foueā quam fecerūt inciderūt: ⁊ iuſtus nū q̄ꝫ fuit cōturbatus. quia dn̄s firmauit manum eius. Vnde ſanctiſſimi patres ⁊ dn̄i cōſiderate virum iuſtum. q̄ꝫ fidelis ⁊ iuſt⁹ ſemper ī domo dn̄i fuit: ad docendū nos. ⁊ illuminandū abſcōdita tenebrarum. et effugādum nequicias peccatorum. de quo nobis grandis eſſet ſermo. et interpretabilis ad dicendum. Sed nimis imbecillis factus ſum quoniam introiuit tremor in oſſa mea: ⁊ ſubtus me turbata ſūt veſtigia mea ne nimis aſcendam. Eſt enim anguſta porta. et arta via. et cibus ille ſolidus perfectorum eſt et ſapientum: qui exercitatos habent ſenſus ad diſcrecōꝫ. Qua ꝑpt̄ nō modica ē linquēs

difficilia ⁊ ardua tanti viri ineffabilis cui⁹ lau
dis plena eſt terra· cui⁹ ſplendor eſt ſicut lumē
et cornua ſunt in manibus ei⁹· Ad preſens ſui
exitus glorioſi aliq̄ breuiſſime cupio enarrarē·

Deus enim oīpotens cui⁹ miſericordia p̄
it ante faciem ſuā· quia iuſtus eſt: et re
ctum iudicium ſuum· reddens mercedē
laborum ſanctoꝝ ſuoꝝ· paſtor bonus ⁊ verus· i
miſericordia diſponēs oīa· ⁊ cōgregās oues
ſuas in ſinu ſuo· nouiſſime dieb⁹ iſtis curſu in
tollerabili ⁊ oneroſo agonis grauiſſimi ī quo
et caro concupiſcit aduerſus ſpiritum· et ſpiri
tus aduerſus carnē feliciter ꝯſummato· portu
qȝ iam diu concupito de nauigatione hui⁹ ma
ris procelloſi in quo ſunt reptilia innumerabi
lia ⁊ inimicorū agmina colluctantia· vt decipi
ant ⁊ trucidēt rectos corde iam optento· ſuum
dilectiſſimum filium Iheronimū exutum toga
mortalitatis et putredinis hui⁹ carnis miſerri
me· ꝑpetue immortalitatis brauio decoratum·
ad celeſte atrium euocauit· vt quod videbat
hic in enigmate· Ibi videat facie ad faciē· quē (Initium narrationis)
cum extrema hora eius egredi de corpe vrge
ret: iam cōpletis nonaginta ⁊ ſex annis· febre
eſtuās valida· ſuos circa ſe in vnū voluit eē fili
os· quos ſicut nouellas plātacōes ſtabiliuit a
iuuētute ſua· quorū vult⁹ luctu graues intuēs

vt pius et misericors dñs paulisp motus fleti
bus infremuit ſpiritu ⁊ lacrimans· in me aliqñ
tulum eleuãs oculos plana voce inquit Fili mi
Euſebi cur iſtas inutiles fundis lacrimas· non
ne vanum eſt ſup defunctum fundere lacrimas
Quis viuens nõ videbit hui⁹ corpis solucõnẽ
quod ſemel locutus eſt deus ⁊ audiſti : audes
cõtradicere· et noſti nullum reſiſtere poſſe ſue
voluntati. Jam fili rogo non ſecũdum carnem
ambules· flere deſine· certe noſtre milicie arma
carnalia nõ ſunt. Deinde vultu hilari. ⁊ iocũdo
alacri voce. ceteros alloquẽs filios exclamauit
Ceſſet meror· luctus abeat· ſit omniũ vna vox
gaudentiũ· qm̃ ecce tẽp⁹ acceptabile· ecce dies
iubilacõis ⁊ leticie pre omĩb⁹ diebus vite mee
Jn quo fidelis dñs in verbis ſuis· et ſanct⁹ ĩ oĩ
bus opibus ſuis apit manũ ſuã· vt meã exulẽ
aĩaꝫ hucuſqꝫ in carcẽ mortis hui⁹ ob reat⁹ mei
genitoris ade· ẽuocet ad ſupnam patam ẽcupa
tã filij ſui ſanguiẽ pcioſo. Nolite filij mei dilcĩſ
ſimi quos ſp habui ĩ viſceib⁹ caritatis impediẽ
gaudiũ meũ: ne phibeatis ẽdõ ẽre qd̃ ſuũ eſt
Corp⁹ meũ ſtatim exuite: terre date ex q̃ fctũ ẽ
vt redeat vnde venit. Quib⁹ finitis verbis omĩs
fratres lacrimis madefacti denudãtes ſuũ ſacr̃
tiſſimũ corp⁹· ita ſqualidum ⁊ deforme abſtinẽ
tijs· qd̃ quãd terribile cũctorum viſui cernebat

Nam tanta erat affectũ macie vt oſſa eius potuiſſent per articulos numerari ſic verberibus cruentatũ. vt leproſi potius corp9 crederet̄ q̄ ſani. nudum humo tradiderũt ꝓtin9. ⁊ ipſz ſacco lintheo cooperuerũt. Aſt vbi vir dei terre ſenſit aſpitatem: nimiũ iocunditatus ↄuerſus qȝ ad fratres. pre doloꝛe ⁊ anguſtia lacrimarũ fontibus inundãtes inquit. Hortoꝛ vos kariſſimi mei ⁊ dilectiſſimi filij. quos genui ⁊ cupio i viſceribus ihesu criſti. p caritatem ⁊ dilcõeȝ qua dilexi vos: vt pacificati nũc pacem habeatis. Decet enim vos tãq̄ dei miniſtros domeſticos ⁊ amicos ad ſpũalia anhelare: vt ſitis alijs ad exemplum. Vos qui ſpirituales eſtis cur iſtas infructuoſas funditis lacrimas: peccõrum ẽcoꝛdacõ vobis ſemper lacrimas inducat. Tã pmpti eſtote ad lacrimas: ſicut fuiſtis ad culpam Si quis moritur non flete. nam ſi malus p penitentiam a morte ſurgit: angeli gaudent in illis certe ſi bonus peccõ moritur: angeli dolent. Me vero non tãq̄ morientem lugeatis: ſ3 mecũ tã q̄ portum ſalutis attingentẽ gaudeatis. Quid inbecillius miſeria hui9 vite. qua tot circũdamur doloꝝ ⁊ paſſionũ agminibus: vt nulla pene hora ſit. in qua viuens quicũqȝ homo a dolore immunis ptranſeat. Si diues: vndiqȝ anguſtiatur timore. ne quod poſſidet amittat. Si

pauper: nūq̄ quieſcāt. vt inueniat. Si bonus: hinc dyaboli tim; piculum. hinc ne nauis mor lis corpis in huius mūdi pelago naufragetur non mediocriter pertimeſcāt. Jdcirco null9 ſexus vel etas vel conditio doloris tranſit expers quouſq; in hac manet miſeria vite. Si quid in me cernitis. meum impediens iter dolete. Heu quot nauigancium per hoc mare magnum et ſpacioſum. in quo ſūt tot diuerſa genera inimicorum: ſecundū cuiuſlibet viriū quantitatē colluctantia poſt multam nauigandi felicitatem. poſt multas victorias iam credentes finem capere poptatum aliqua dyabolica ſuggeſtione ī hac hora ad laqueum pditionis ſua indiſcretione peruenerunt: heu quot hic et vita recōmēdati et fama: quibus vnico peccati cōſenſu dira mors imminet et ruina.

De timore

Jdcirco dū viuitis timeatis fr̄es. pncipiū ſapiē timor dn̄i. vita nr̄a milicia eſt ſup terrā. q̄ hic vicerit: alibi coronabit̄. Dū hac pelle tegimur nulla nob̄ ineſt certa victoria. Si noſter genitor timuiſſet: nunq̄ cecidiſſet. Principium omniū malorū fuit preſūptio. Qui nō timet: de ſe p̄ſuit Quō inter latrones quis onuſtus auro. ſecur9 graditur: Saluator quid nos aliud docet. niſi timē: Vigilate inquit: quia neſcitis qua hora fur venturus ſit. Nam ſi ſciret p̄rfamilias qua

hora fur venturus eſſet vigilaret utiqz. et nō ſi
neret domum ſuam pfodi. Summus ille clauiger
petrus Sobrij inquit eſtote fratres et vigilate.
quia aduerſarius veſter dyabolus tāq̄ leo ru
giens circuit: querens quē deuoret. Nemo inter
ſerpentes cum ſecuritate habitat. Qui ſanctior
et ſapientior eſt: plus ſemper timeat. Quam q̄
altius eſt cadens maiores caſus recipit. Eſca
dyaboli anima electa eſt de malis nō curat qui
ſui ſunt. Cecidit ille ſapiens ſalomon. cecidit
et dauit eius genitor electus ſecundū cor dn̄i.
Timeatis fratres. Iterū rogo vndiqz timea
tis quia beatus eſt vir timens dn̄m. Etenim ſi
conſiſtant aduerſus eū caſtra nō timebit cor
eius. Si exſurrexerit in eum prelium: in hoc ſpe
rabit. Perfectus dei timor foras vanū mittit ti
morem/timorem vanum non habet caritas. ca
ritas et timor dei vnum ſunt. Conſiderans enī
hec ppheta clamans dicebat. Cōfige timoē tuo
carnes meas. Quis ex vobis eſt cupiens vide
re dies bonos: accedat huc et illuminetur. et fa
cies ſua non confundetur. Qui timet deum faci
et bona. et demorabitur in bonis anima eius. et ſe
men eius hereditate poſſidebit terram: quoniā
firmamentū eſt dominus timentibus eū. et teſta
mentum ipſius manifeſtetur illis. Si quid boni
facitis: cū mgna cautela timeatis. Multi bona

faciunt quorum fructus ſubripit humane lau
dis appetitꝰ. Decem fuerunt virgines. et tamē
medie a celi oſtio ſunt excluſe. Heu quot hodie
ſacro renati baptiſmate xp̄iano funguntur no
mine. quibus foret melius non fuiſſe. Eſt enim
gehēnal' pena paganoꝝ infinito minor: quam
malorum xp̄ianorum. Vtinam non foret taliū
maior ps. Nauis vndiqꝫ ſana. vnico ſubmergi
tur foramine. Errauerūt homines in hac lata
ſolitudine. Alij colla auaricie iugo ſubmitten
tes. Alij luxurie feditate. vt turpiſſime ſues de
turpati. Alij circa inutilia diripienda occupati
Vnde abiecto racōis vſu coopantes vt iumen
ta inſipientia. et vtinam ſimiles eſſent illis viā
ciuitatis noue iheruſalē nō inuenerunt. In re
gnum celorū repbus nullus ingreditur. Cen
tuplo eſt arta via eius q̄ꝫ creditur. q̄uis larga
ſit vere timētibus. Timenti centurioni promit
tit xp̄us ad eum accedere. Preſumēti regulo. cū
illo criſtus ire denegat. Vere nō omnes obedi
unt euangelio. Veniet tempꝰ dicebat apl'us
in quo ſanam doctrinam nō ſuſtinebunt homi
nes. plures predicant: ſed non omnes veritatē
predicant. Simpliciū corda in peccatis alligāt
alligant onera grauia in peccatis minimis in
grauibus oculo tranſeunt conniuente.

De doctoribus

Est enim doctor falſus gladius acut⁹ anceps. Hic ſcindit opere ⁊ exemplo. Hic percutit et interficit verbis doloſis et iniquis. Quomodo ignis frigiditatem donabit: aqua caliditatem. lapis quomodo ſurſum gradietur. Vir luxurioſus quã pdicabit caſtitatẽ. Et ſi predicat: que audientibus inde veniet vtilitas. Quid poteſt dicere audiens: niſi quare pdicas que opere denegas. Bene loquens ore: ⁊ male viuens opere: ſeipſum dampnat. Pl⁹ enim tacens talis pdicat ꝙ loquens. Ecce quantum deo ſit acceptabilis talis predicatio: oſtẽditur ps. Peccatori enim dixit deus. quare tu enarras iuſticias meas. ⁊ aſſumis teſtamentũ meum p os tuum. Tu vero odiſti diſciplinam ⁊ proiciſti ſermones meos poſt te. Multi legũt grandia. addiſcunt ardua. ſubtiliter diſputãt ornate loquũtur vt a populo honores capiant magiſtri in plebibus nominẽtur. et nichil faciunt. Si expto creditur: michi credite. pl⁹ mouet corda hominum vite ſanctitas. ꝙ ornata colloquia. Primo facite. ⁊ poſtea pdicate. Cepit ihesus facere ⁊ poſtea predicaẽ. valꝫ facere ſine predicare. ſed non predicaẽ ſine facẽ. Nõ dixit xpus. qui predicauerit voluntatẽ patris mei: ſed qui fecerit. Nõ vitupo pdicatõnem: niſi non facientibus ea que predicãt. Subtilium

verborum doctor tantum·et non operum eſt quedam leuis aurium inflatio: et veritatis fumus·cito ſine fructu pertranſiens. Intelligite fratres que dico. Multo plus meretur qui facit et predicat: q̄ qui facit et tacet. Si bonū ſolum facio: michi ſolum proſum·ſed ſi predicans facio: et michi et aliis proſum. Vnde qui ad iuſticiam erudiunt plurimos: erunt quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Sunt enim ſancti predicatores lux ad illuminandum: quia per eorum doctrinam corda caligantia et tecta nube peccati·criſto vero lumine qui lucet in tenebris·illuminantur. Sunt ſal etiam ad condiendum verbum dei: et quod cibus eſt anime: operibus bonis. Cuilibet ſcienti iniungitur predicationis officium·dummodo faciat ymmo vt plus dicam: qui ſcit et ſolū facit·et alios non docet: tenebitur dn̄o reddere racōnem Cum enim iuxta apl'm Johānē Qui odit frēm ſuū homicida eſt. Et qui habuerit ſubſtātiā mūdi huius·et viderit frēm ſuum necitatē pacientem et clauſerit viſcera ſua ab eo: quomodo manet in eo caritas dei. Quanto magis qui viderit fratrē ſuū errantem et mortalibus oppreſſum criminibus et non miniſtrauerit ei verbum doctrine: ille qui doctus eſt homicida eſt·et ſine caritate dei eſt. Timeatis o doctores et rectores quibus iniūgit

dn̄s predicatōnis officiū si nō populo ſuo ver
bum dn̄icum miniſtretis. Quot enim ł veſtro
exemplo. vel negligentia veſtri pec̄cis moriun
tur: tot de manu veſtra requiret dn̄s. Quanto
enim eſtis altiores gradu: tanto maioribꝰ cru
ciabimini cruciatibus. Nō eſtis dn̄i: ſed paſto
res. Vnus dn̄s eſt. et vnus paſtor principal
qui ꝯgnoſcit oues ſuas: et exquiret eas de ma
nibus veſtris. Heu quot hodie ſunt in eccleſia
non paſtores ſed mercennarij: ad quos michil
ptinet de ouibus iheſu criſti. Quinymmo vt ve
ra dicam: et ipſimet ſunt lupi rapaces. qui et o
ues rapiūt et diſpergunt. Certe nil peiꝰ nil ab
hominabiliꝰ: q̄ꝫ cum ille qui cuſtodire debꝫ. diſ
ſipat. Heu quid hodie in aliquibus. eccleſie nō
paſtoribus. ſed deſtructōnibus. quorū non eſt
ps minor. factum eſt. Subſtantias et labores
hominū tā q̄ꝫ infernu s inſaturabilit̄ degluciūt
et non ſolum eos a peccatis non emundant
ſed et ipſi met. vel ex ſui negligētia. vel ſuis peſ
ſimis miniſtris. vel ſuis nephandis opibꝰ eos
contrahunt ad illicita. Ita quidem dicam. hos
tales ſi impunes deus relinqueret: deus ampli
us non eſſet iuſtus. Et ideo vt ſepe dictum eſt
filij cariſſimi dum viuitis: ſeruite dn̄o in timorē
et exultate ei cum tremore. Apprehendite diſci
plinam eiꝰ. neqn̄ peatis de via iuſta. Guſtate

filij mei cariſſimi. et iterū dico. Guſtate vt vide te qm̄ ſuauis eſt dn̄s. diuites eguerunt et eſuri erunt. et dormientes hic in diuicijs et volupta tibus ſuis nichil inuenerūt in manib9 ſuis. In quirentes vere dn̄m. non deficient omni bono ps. Junior fui etenim ſenui. et nunq̄ͣ vidi iuſtū in fine derelictū. nec ſemē eius egēs pane.

Imitatores pauptatis eſtote ¶ De pauptate vt ſequamini veſtigia eius. qui cū in forma dei eſſet. portans oīa verbo virtutis ſue. in cuius domo ſunt diuicie et gloria. ſemetipſum exia niuit formam ſerui accipiens. et pauper et in ops natus eſt. Pauper et pluſquam inops fu it quouſqꝫ vixit. pauperrimus mortuus eſt et ſepultus. Vnde vulpes inquīt idem foueas habent et volucres celi nidos. Filius autem hoīs non habet vbi caput ſuū reclinet. Apl̄is etiam iubet non portare ſacculum neqꝫ peram Et ihesus iuueni cōſuluit vendere que habebat et pauperibus erogaē. Si criſtum deum creditis eum non falli poſſe credite. alioquin non eſſet deus. Et ſi ipſum non falli poſſe creditis ipſum ſequami. Impoſſibile eſt diuicijs afflue̅ et xp̄m ſequi. Natura denegat vt contraria miſceantur nō poſſum9 deo ſuiē et mām̄one. Aut ego fal lor. aut ipi i fine decipient. Quū michi nō credūt credent ipi cū diuicie ſue trāſeunt in egeſtatem

diues hic epulabatur quotidie ſplēdide indu
tus purpura ⁊ biſſo· ſed mortuus eſt· quia mo
yſi et prophetis credere noluit in tormentis poſitꝰ
credidit ⁊ ſenſit. Nemo militans deo. implicat
ſe negocijs ſecularibꝰ. Non ſaluatur rex per mul
tam virtutē ⁊ potentiam ſuam. Nec diues diui
cijs ſuis. Eſt enim equꝰ diuiciarum fallax ad
ſalutem. Nonne diuicijs cōiūcta eſt ſuperbia
⁊ vbi ſupbia eſt: quid peius. Nonne omnia ori
untur mala ex ſupbia tanꝙ ex vna radice. Cū e
nim diues factꝰ eſt homo· ⁊ cum multiplicata
fuerit gloria domꝰ eius: nōne ſupbit. Et cum ſu
pbierit: nonne polluūtur vie eiꝰ in omni tēpore
Et tunc ſedens in inſidijs cū diuitibus in occul
to: cogitat vt interficiat innocentē. Oculi eiꝰ
in pauperem reſpiciūt· ⁊ inſidiatur in occulto vt
rapiat eum tanꝙ leo in cubili ſuo dicens ī corde
ſuo· oblitus eſt deus· auertit faciem ſuam ne vi
deat vſqꝫ in finē. Eſt enim dn̄s aliquādo dormi
ens quaſi crapulatꝰ a vino. Cum vero plus ⁊
plus moratur deus paciencia· ad inferēdum iu
dicia: plus inebriatur ira. Et ideo plus cētuplo
timendū eſt cū longanimiter tollerat mala· ꝙ
cum feſtinanter punit· pmittit enim aliquo tem
pore deus cruciari ⁊ pati bonos ab iniquis ⁊ ſu
perbis. vt ſupra dorſum bonorū fabricent pecca
tores· ⁊ prolongent iniquitatē ſibi. Et ideo ꝙuis

aliquantulum obliuiſcatur de⁹ paupem: tamē non in finem obliuiſcetur miſereri. Sed quoniam pupillo ipſe adiutor eſt cui derelictus eſt pauper. et ſuperbis reſiſtit deus. dans humilibus graciam. conterit brachium peccatoris et maligni. exaudiens deſiderium pauperis iudicans q₃ pupillo a humili. vt nō apponat vltē ſuperbus magnificare ſe homo ſuper terram.

Qua ꝓpter dilectiſſimi filij mei. Si pauperes eſtis ⁊ humilie mī ſub potenti manu dei. Vt non amittatis quod abſit que facitis. Nichil paupertas deo gracioſa eſt ſine humilitate. Maluit deus incarnari de beata maria propter humilitatem. q̄ꝓ propter aliq̄ꝓ aliam q̄ꝓcumq₃ virtutem. Sicut enim ex ſola ſuperbie radice omīa oriuntur mala. Sic ex ſola radice humilitatis omnia generantur bona. Diſcite a ſaluatore. quia mitis eſt et humilis corde humiliauit ſemetipſum pro nobis factus obediens vſq₃ ad mortē crucis.

De huilitate

Propt̄ qd̄ dico vob̄ a ſi humiles eē vultis eſtote eē obediētes oī huāne creature ꝑp̄t deū. Cōſiderate filij kmī quo cēſeamī vocabulo. Monach⁹ id eſt vnus. Nō dec₃ monachū velle habē a nolle. niſi in non peccando. Sit enim vob̄ velle et nolle hoc vnū in omnibus bonis. in rebus licitis obedire

De obediētia

Nec multa ſint nobis precepta vt faciatis nō eſt obediens ſʒ negligēs qui ſecundū exſpectat mandatum. Ad vnius dei iuſſionis vocem petrus ⁊ andreas·relictis retibus ⁊ omnib⁹ que habebant dn̄i ſunt ſecuti veſtigia. Hoc ſemꝑ vera optat obediencia·nunq̄ ſue obtemꝑate voluntati.ſed reuerenter aliene. Illud nempe in vltima cena exemplum xp̄us reliquit·cū ſuorum pedes abluens diſcipulorū petro dixit ꝙ n̄ obediens fieret·non haberet ſecum ꝑtem Idcirco dilectiſſimi filij ſicut vobis eſt vnū nomen monachi·ita ſit vnū velle·vnum ⁊ nolle Bonum eſt enim ⁊ iocūdum habitarē fratres in vnum.

¶ De dn̄acōe.

Nec ſit vobis maior ⁊ minor·ſed quī ꝑceſſor eſt.ſit ſicut miniſtrator·ne videlicʒ rēgum gencium inſtar·quī maior eſt ī vobis.dn̄etur ceteris fratribus·vt ab eis gaudeat ſuper vacuis laudibus attolli. Sed ad exemplum regis iheſu criſti maior humiliate efficiatur·quaſi minor quibus regendis preferē vel preeſt. Sit enim veſter maior per humilitateʒ ſocius minori·cum bene agit·ſed cum deliquitʒ ſit erectus contra viciū per ʒelum iuſticie·nullum ſit vmq̄ꝫ cum vicijs fedus. Sic diligat hō vt eius vicium odiat. Magnū dilcōis ſignū eſt·hominē in quibuſcumqʒ vicijs ꝯprehēdere

Sepe multũ vana. nocet humilitas nõ vera hu
militas eſt. vicia tacẽdo permittere. Clama ne
ceſſes yſaias inquit. quaſi tuba exalta vocem
tuam. annũcia populo meo ſcelera eorum. Vti
nam contra vicia oĩs clamaret creatura. Quia
ſi peccator deum non timet: tamen homines re
uereretur Quod apoſtolꝰ nos docens dicit. Ira
ſcimini et nolite peccare. ſol non occidat ſuper
iracũdiam veſtram. Juſtus eſt dñs ⁊ iuſticiã
dilexit. equitatem vidit vultus eius. Si iuſtus
et vos iuſti eſtote.

De honore

Negligẽtia. ⁊ vana paſtoĩs humilitas ef
ficit vt lupi in agnos audẽ poſſint. Nõ
reſpiciatis in vultũ potẽtis. Nõ eni eſt p
ſonarum acceptõ apd deũ. Vbiqꝫ qđ iuſtũ eſt
opamĩ. vult vera iuſticia vnicuiqꝫ dare qđ ſuũ
eſt. Obedire oportꝫ deo ⁊ non hoibꝰ. Nõne ſi veri
tatẽ tacetis metu potentũ: iudicatis apud voſ
metipõs ⁊ facti eſtis iudices cogitacõm iniqrũ
veſtrarum ⁊ non plus habũdat vrã iuſticia q̃
ſcribarum ⁊ pharizeorũ. Non plus diuitem ho
noretis q̃ pauperem. niſi forte melior ſit. Quin
ymmo vt verius dicam. multo plus paupem
honoretis. Relucet enim in paupe ymago ihu
criſti. In diuite autẽ mundi. Omẽs nos ſumꝰ
ex vna radice carnis geniti. oẽs inuicẽ ſumus
mẽbrã in vno corpe. cuiꝰ caput eſt ihesus criſtꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quid ergo plus honoris meruit diues ꝛ potẽs
ꝙ pauper forte quia diues eſt et potens. Sed
ſi hoc quare diuicias in ſeculo deteſtamur q̃re
mundi gloriam contempnẽdam predicamus.
Neminem certe maloꝝ vſu honorãdũ puto Si
diuitem honoras diuicijs. plus paupe: deo pre
ponis mundum. Et ſi plus deo aliquid in mũdo
diligis: non dign9 es deo. Reddite queſo que
ſunt dei deo. et que ſunt mundi mundo. bõitas
vbiq3 honoretur. malicia omnino deturpetur.
Sed quia michi nunc de hijs. qui in caducis ſu
is diuicijs gloriantur. quiq3 quadã fetide car
nis poſt modicum in cinerem reuerſure. nobili
tate potencia. ꝛ indignitate. vana ꝛ leui ſiquidẽ
aurium. quorundã ſtultorum hominum in ſuf
flacõne extolluntur. ꝛ alios cõtempnendo dep̃
munt ac ſe ob hoc credunt illam actingere glo
riam. quã ſolis humilib9 hominibus ꝛ mundi
cõtemptoribus pius dñs p̃parauit ſermo eſt.
Quid de eis vt conuenit diſſeram. Ve ve vobis
qui ad celorũ regnum diuiciarum itinere feſti
natis. Quoniam facilius eſt tranſire camelum
per foramen acus ꝙ auarũ diuitem intrare in
regnum celorum. Non mea ſunt hec verba ſ3
criſti. Si hec reuocabilis eſt ſentẽcia: criſt9 oĩo
non eſt deus. Celum inquit idem ꝛ terra trãſi
bunt. verba autem mea nõ tranſibũt. Vlulate

vos o miſeri vento inſtabiles fortune·nobiles
⁊ potētes·qui alios cōfundiſtis tāq̄ ignobiles
⁊ conculcatis·quia huiꝰ mūdi vanitatibꝰ honoꝝ
qꝫ ⁊ falſarū dignitatū fumis excecati·cū veſtre
vite breuiſſime tela a morte velut a texente for
te hac nocte ſuccidetur·in inferno fine intermi
nabili pre alijs cruciabimini·cōtinue moriēdo vi
uentes. In laboribus hoim in mundo non eſtis
ymmo non ſolū cum hominibꝰ labores non fer
tis.ſed ⁊ laborātes viuē nō pmittitis. Idcirco
non cum hominibus ſed cum dyabolis flagella
bimini. Quāto enim in mūdo maior fuerit gloria
⁊ leticia:tanto in inferno maior preparabitur pe
na. Sed quid dicam duodecim fatemur apl'os
xp̄m elegiſſe quorum omniū ſolꝰ bartholome
us carnis origine fuit nobilis:et matheus diui
cijs anteq̄ apl'atum reciperet inſiſtebat. Ceteri
vero erant pauperrimi piſcatores. Cur hec retuli
audiatis. Si xp̄us verax eſt.⁊ ſi omnia que ex
eiꝰ ore audiui mēdacia nō ſūt:hmōi hoim vix
vnꝰ aptꝰ ī regno dei repiet̄ de mille·q̄ vero eorū
michi nō credūt ptꝰ modicū tps ī tormētis po
ſiti ſenciēt. Sꝫ forte q̄s veritatis luie cecꝰ iā mi
rabit̄. Ad quē ego ſi ex hoc me interrogarꝫ re
ſponderem. Nonne vnico credimꝰ dampnari
homiēꝫ mortali pccō.ſꝫ ſi hoc inquiet ita eſt:vix
ſaluabitur vnus de centum milibꝰ. Sed quid

diues ⁊ mortalis fame aũra paſtus aliud eſt:
ꝙ quoddam omnium peccõꝝ vas putridum.
Vbi ſupbia. vbi auaritia. vbi luxuria. Nonne ĩ
diuitib9. nobilib9. ⁊ potentib9. Nonne et latro
nes ſunt qui ⁊ paupum mercedem violenter de
predantur. ⁊ eos deprimunt atqȝ necãt. Quid
ex vbertate domus dñi faciunt qui vt pauperi
bus neceſſaria condonarent receperunt. Certe
ſupfluitatem veſtimẽtoꝝ ſupfluitati nimie ad
dunt. De pauperibus frigore ⁊ nuditate mori
entibus nõ curantes. palacia et magna erigũt
edificia. vt humanis oculis ↄtemplẽtur. ⁊ pau
peres in plateis moriuntur incõmodis. Conui
uia frequenter aliis ꝑparant diuitibus. vt fer
culis delicatiſſimis ſuam ventris repleãt inglu
uiem: quibus pauperes fame pereũt. Quid ali
ud eſt eoꝝ vita. ꝙ peccata. Si venter replet9
eſt tanta ciboꝝ copia. Nõne ad fores ei9 adeſt
luxuria. Quid ergo ampli9 loquar. cum omni
um mortalium lingua deficeret. vt que peccõꝝ
faciũt intimaret. Nec deum niſi ſompniando co
gnoſcunt: nec ſe vt puto morituros arbitrant̃.
Non enim facile in peccata labitur: qui ſe mori
turum cogitat. ⁊ deum ſibi fore iudicem non ig
rat. Vere nimis eſt inbecillis ⁊ miſer: cui hoꝝ
eſt memoria. ſi cuncta dyabolica temptamẽta
nõ facile vilipẽdat. Idcirco vere dicã ſi deũ ſuũ

iudicē agnoſcerent. et ſi ſe mori crederent nō peccarent. ſaltem tam ſecure. Cur hij miſerri mi ad eccleſias properant vt diuinis interſint miſterijs. an vt contemplentur mulierum vul tus. Hec ſua eſt meditatio: Hec predicatio et dei cogicō. Sic diuinam per cunctantur legem vt pecuniam. terram et mare pagrātes: crebris vigilijs et meditationibus ſibi et filijs congre gent. Certatim veſtimenta in ſocietate mira artificij varietate. frequenter mutant quoniā vt ludos haſtiludia. choreas. peacoēs. ebrie tates. magna conuiuia delicata fercula ſuis al ternatim exhibeant ſodalib9. Mulieres ad ſuā voluptatem explendam ſufficienter habeant Sed ve miſeri. Quid facitis. non agnoſcitis q corpus ante tempus deſtruitis: et animam interficitis. Vnde infirmitates et mors tam in tempeſtiua: niſi ex nimia ciborum copia et fre quenti mulierū vſu. Deū deludere creditis certe deluditis voſmetipſos: pro corpore obliuiſcī mini animā: et ecce corpus ſimul cū aīa deſtrui tis ante tempus. Et ideo gaudete Iocūdamini et letamini in hoc tam breuiſſimo tēporis ſpa cio quod habetis vt poſtmodum cū dyabolo ſine fine temporis lugeatis. Quid facitis: non differatis frequētiſſiē veſtimēta pmutetis ne forte veſtra diſpareat nobilitas. nec ſint qui

vos excedant· vt in inferno verecūdiam recipi
atis ⁊ ↄfuſionem· vbi cōuiuia vbi delicata fercu
la· vbi vina preciosa melle mixta ⁊ aromatib⁹
ꝑpate· epulemini· ⁊ inebriemini. Non enī poſt
mortem ampli⁹ ſacietis: ſed cum diuite q̄ quo
tidie ſplendide epulabatur ītormentis gehen
nalibus guttaꝫ aque nimiū poptabitis nec ha
bere poteritis. Agite ſolacia veſtras in luxurijs
explete voluptates. Seminate in corrupcōne:
vt de corrupcōne colligatis ďnam ſententiam
Quam iuſtus ille iudex dabit in magno iudicij
die dicens. Ite maledicti in ignem eternum q̄
paratus eſt dyabolo ⁊ angelis ei⁹. Heu cor lapi
deum· ſi cum talem tibi cogitas ob hui⁹ mūdi
pua ſolacia imminere ſentētiam· nō formidas
Si illum exſpectas diē tam terribilem ⁊ crude
lem· in quo non ſolum de luxurijs· veſtibꝫ· ebri
etatibus· comeſſacōnibus· ⁊ de toto tempore a
miſſo quo vixiſti. Sed etiam oportebit te de q̄li
bet cogitacōne vana dn̄o reddere racōnē. Cur
non emendaris: Cur moraris de die in diē mi
ſer conuerti ad dn̄m: Cur te iam malorū nō pe
nitet. Ecce mors ꝓperat vt te cōterat: die noctu
qꝫ currens. Ecce dyabolus ſe iam preparat vt
te recipiat. Ecce diuicie tue tibi deficiēt. Ecce ver
mes corpus quod tanta enutris diligentia ex
ſpectant· vt illud rodant· quouſqꝫ iterū ↄiūctū

anime cum illa piter penas habeat infinitas.
Quid errando per huius ſeculi inuia in vanitati
bus petis ſolacia. diuicias gloriam. et cetera ti
bi placita non inuenies hic. quia hic non ſunt
Sed ſi vera queris gaudia: ad illam celeſtẽ glo
riam ꝑpera. ad quã factus es. Ibi certe illa ve
ra ſunt gaudia: que oculus non vidit. nec au
ris audiuit. nec in cor hominis aſcendit. Dimit
te queſo caduca ⁊ momentanea: vt habere va
leas eterna ⁊ ꝑpetua. Sed quid de hijs qui nec
dei timore nec amore. nec mortis nec tormẽtoꝝ
ſbſequentium terrore. a peccatis ceſſant: ſed cõ
dolent ſi vt optant praua agere non poſſint di
cam. Ve ve miſeri. qui hic ridetis. quia plange
tis. Ve qui iſta optatis gaudia temporalia: que
vobis inuitis ſuſtinebitis tormenta infernalia
Ecce modicum vobis reſtat temporis Implete
menſuras maliciarum veſtrarum: vt veniat
ſuper vos omnis diuina indignatio/ fruamini
hoc puo tempore in iocis ⁊ ebrietatibus prelijs
ɔtentionibus. choreis et procacõnibꝰ. nec vacu
um preterire tempus permittatis. Quid mora
mini dũ viuitis. ɔgregaẽ filijs vr̃is honores. di
uicias ⁊ potentias. vr̃am augete nobilitatẽ et
famã: vt ⁊ vr̃i poſſint filij que feciſtis explere.
quatenus cum illis piter in inferno ampliora
paciamĩ tormẽta. Sed forte quis dicet benignꝰ

eſt deus ⁊ miſericors. qui omēm peccātem ad ſe redeuntem recipit ⁊ indulget. verū quidē hoc cē fateor. Benignior eſt dñs ꝙ creditur: ⁊ vni cuiqȝ parcāt ad ſe vt cōdecet redeunti. Nonne be nignißimus eſt dñs qui tantas tolerat iniuri as a peccatoribus. dans eis temporis ſpacium vt emendentur. Sed hoc noueris quia ſicut be nignus eſt tolerando: ita iuſtus eſt in punien do. Sed forte quis iterum dicet ꝙ vir qui toto tempore quo vixit male fecit. in mortis articu lo. accepta penitentia. a deo veniam optinebit Heu ꝙ vana ſuſpicacō. ⁊ falſa meditacō. vix de centum milibus hominum quoꝝ ſemp mala fu it vita merebitur indulgentiā habere / vn⁹ vir totus in peccatis genitus ⁊ enutritus. qui nec deum vidit nec agnouit. nec de eo audire volu it. nec ſe peccaſſe ɔgnoſcit. nec quid penitentia ſit. niſi forte dormiēdo nouit totus adhuc ſecu laribus innodatus negocijs. que michi angu ſtia premit filioꝝ quos deſerit. quē infirmitas cōteit. quem dolor diuiciarū ⁊ temporalium bo norū cōcutit. cum eis nō poſſe frui amplius ſe cernit. quam acceptam deo accipit penitentiaȝ quam nō acciperet. ſi adhuc ſe poſſe ſanari cre deret. Certe vere concludam. Qui dum ſan⁹ ē ⁊ iuuenis deum offendere non formidat: in mor te non merebitur diuinā optinere indulgētiaȝ

Que dilectiſſimi filij eſt penitentia·quam ſolū
quis accipit·quia ſe viuere amplius non poſ
ſe cernit·quū ſi ex infirmitate conualeſceret ꝛ
peior ꝙ̄ prius fieret·Scio non modicos pecu
nioſorum in mortis articulo·accepta peniten
tia conualuiſſe corpore·et peioraſſe vitam·Hoc
teneo·hoc verum puto·hoc multiplici expien
tia didici·ꝙ ei nō bonus eſt finis·cui mala ſem
per fuit vita·qui peccare non timuit·ſed mun
di vanitatibus ſemper vixit·Precioſa inquit
ꝓpheta in conſpectu dn̄i mors ſanctorum eius·
et mors peccatorum peſſima eſt·

De fortitudine·

Et ideo filij dilectiſſimi accingimini poten
tia·et eſtote filij potentes·et nolite ho
rum·miſerorum·diuitum·et potentum·
quorum iam tantum oſtendimus imbecillita
tem et miſeriam eſſe·quantam non diceret lin
gua·tenuē potentiam formidaē in operando iuſti
ciam·Qui enim ꝓpter iuſticiā pſecucōez patitur
beatus eſt ꝛ bene ſibi erit·Et ſi moritur·beatior
p̄cioſa nempe eſt in ꝯſpectū dn̄i mors ſcōꝝ ei9·
Si cupis vitam tenē in xp̄o·noli mortem timē
ꝓ criſto·Nō enim potes illa ſuſtinē ꝓ xp̄o que
ſint condigna ad futuram gloriam que reuela
bit̄ cū apparuit gloria vrā·que furſū ē·ꝛ non ſu
per terrā·Non ſperat mercedē·qui non laborat

Non ſufficiat ſolū criſtianū nomē. ſi criſtianꝰ es
criſtū imitare. Fruſtra criſtiani habēt illud no
men qui dyabolicū ſequūtur. Quinymo criſtia
nus omino non eſt ꝗ anthixp̄us. Juxta illud
beati euangeliſte Johānis. Audiſtis qꝛ anthi
criſtꝰ venit. Nūc aūt anticriſti multi facti ſūt
Vis ergo regnare cū xp̄o. patiaris cum xp̄o. Si
criſtū dn̄m ⁊ regem. cui eſt nomē ſup omē no
men oportuit pati ⁊ ita intrare in gloriā ſuam
Quā fiduciam hēmus nos intrare ſine labore.
O q̄ ſtulti ſumus ⁊ tardi corde ad credēdū. vo
lumꝰ hic gaudere cū ſeculo. ⁊ poſtea regnaē cū
xp̄o. Dn̄s nudus ingreditur. Seruꝰ ſupfluitate
onuſtꝰ veſtiū auri ⁊ gēmaꝝ intrabit. Ille ieiu
nijs. Iſte crapula ⁊ luxuria plenꝰ. Ille i cru
ce ꝓ ip̄o moriens. iſte in lecto delicate dormiēs
Qd dn̄s nō facit. Seruꝰ faciet. Promittit dn̄s
zebedei filijs regnū ſuum ſi calicem quē bibitu
rus erat poſſent bibere. Sic fatui filij hoīm non
recte iudicantes neqꝫ qd verum eſt cognoſcen
tes dicentes bonum malum. ⁊ malum bonum
Reuertimini ad cor. ⁊ venientes audite me. ⁊
narrabo vobꝫ que audiui ⁊ cognoui. ⁊ patres
noſtri narauerunt michi. nec occultet a filijs
hoim. Adherere deo bonum eſt. ⁊ ſicut ipſe am
bulauit. ābulate. Sicut criſtus pro nobis aīaꝫ
ſuā poſuit. ſic ⁊ nos ſi opꝰ eſt pro veritate q ipē

deus eſt. debemus animas ponē. Qui amat aīaꝫ
ſuam in hoc mundo: perdet eam. xp̄s pro nobis
paſſus eſt: nobis relinquēs exemplū vt ſequa
mur veſtigia ei9. Non ſe cogitet xp̄ianū. q̄ pro
criſto mori ſe non inuenit p̄paratū. Qui xp̄o mi
niſtrat: ip̄m ſequat᷑. Dicas homo qui ſolo noīe
⁊ verbis criſtian9 es. fidem xp̄i habes. ⁊ predi
cas. bonum eſt. ſed vbi operaꝫ fides ſine opibus
mortua eſt. Certe dicam. Qui criſtū tantū ore ⁊
non ope laudasꝫ ipſū negas. Quia ſi que dicit
credēs ſaltim eū timeres. ⁊ de peccatis verecun
dareis. ⁊ ſi credis ⁊ male facisꝫ centuplo punie̅
dus es. Nōne pcc̄m quod fit ex certa malicia ī
finito pei9 eſt pccō: quod fit ex ignorātia. Pec
cauit angelus: peccauit homo. Alter potuit veī
am inuenire. Alter non. Qua de re. Ille ex pro
pria maliciaꝫ homo ex ſuggeſtione dyabolica.
Sꝫ forte dices. et ego ſimilit᷑. ex ſuggeſtioē dya
bolica pecco. Cur deus patit᷑ me tēptari. Nō pec
carem ſi fraus dyabolica non foret. Ad quod
ego dico. Quod miſer mereris premiū. ſi nō ha
beres prelium. Nonne terreſtris miles ad om
ne ſe expoīt periculum vt ſuo regi placeat. Nec
certe vlla tibi poteſt eē excuſacō: ſi peccare te di
cis dyabolica ſuggeſtione. ſicut ⁊ ille. quia illa
tibi non eſt occaſio. que illi vnum ſolum habu
it preceptum. vt de lingno non comederet

Nondum quid dyabolica forꝫ ſuggeſtio noue
rat. Nec quantum peccatū deo diſplıceꝛꝫ ſcieāt
Et tu ut dicis. noſti ꝛ bñ credis. ꝛ tot milia fa
cis peccata. ꝛ quidē cōcludam. Qui tales criſti
ani ſūt diligunt deū in ore ſuo. ꝛ ligua ſua men
ciūtur illi. Cor aūt eoꝝ non eſt rectū cū eo nec
fidē habent in teſtamento eius. Si quis diligit
criſtū. ſi quis verus eſt criſtian⁹. ꝛ ſpēaliter ſa
cerdos ꝛ monachus in quo tanꝙ in ſpeculo re
lucet pfectio. nō ſolū renunciet omib⁹ que poſ
ſidet. ꝫ etiam abneget ſemetipſū. Ita ut totus
mortuus ſit mūdo. qꝛ niſi granum frumenti ca
dens in terram mortuū fuerit. ipſū ſolum ma
net. Qui mundi viuit negocíjs. mortuus ē deo
Oportꝫ nanqꝫ hoiem qui capere vult pfectionē
ꝛ tenere. Ita mortuū eſſe mundo ut tāꝙ mor
tuus nichil ſentiat de rebꝫ ſecularib⁹. ita ut cū
apoſtolo dicat. Noſtra conuerſacō in celis eſt
Et iteꝝ viuo ego. iam non ego. viuit aūt in me
criſt⁹. Idcirco qui vere iuſtus eſt vitam hāc
que mors eſt amittere non metuat. ut vitam
que criſtus eſt valeat inuenire. Eos qui occi
dunt corp⁹ non timeat. qꝛ animā non poſſunt
occidere. Hic tribulacōes que cito trāſeunt ſu
ſtineat. ut gaudia q̄ ſine fine manēt habeat
hec ſola via eſt qua itur ad patriam celi. Certe
ſi alio poſſet iri tramite in toto mēdax de⁹ fierꝫ

Non enim que vobis dico verba accepi ab hoie
neq3 p hoiez didici. ſed per euangeliū ſuū. Ita
q3 omnino oportet nos p multas tribulacōnes
acquirere regnum dei. Errauit in via. qui p di
uicias ⁊ delicias feſtinauit ire. Signum manife
ſte dampnacōis eſt in hoc mundo ſua benepla
cita aſſequi. et a mundo diligi. Quos deus dili
git: hos ſepe corrigit et caſtigat. Si in mūdo glo
riari oportet: libenter gloriemini in tribulacōni
bus ⁊ aduerſitatib9 vr̄is. Promiſit enim xp̄us
hec ſuis diſcipulis quos dilexit vſq3 in finem.
in ſignum precipue dilcōis. cum in vltima cena
dixit. Amen amen dico vobis quia plorabitis
⁊ flebitis vos: mūdus aūt gaudebit. Gaudete
filij mei predilectiſſimi cum odit vos mundus.
Deſiderate ſufferre cōtumelias ⁊ obprobria ab
hominibus: quia beati eritis cum maledixerint
vobis homines: et perſecuti vos fuerīt ⁊ dixerīt
omē malum aduerſū vos. menciētes ꝓpē filiū
hois. Gaudete tunc et exultate. quoniā merces
veſtra copioſa ē in celis. vtinā in vos inſurgat
totus iſte mūdus. Si vos odit mūdus: ſcitote
ꝙ de mūdo nō eſtis. qm̄ ſi de mūdo eſſetis: mun
dus qd ſuū eſſet diligēt.

De paciencia

Omne gaudiū exiſtimate. cū multa hētis
i hoc ſeculo obproba ⁊ adūſitates. ſcien
tes ꝙ fortitudo ⁊ paciētia ex ipis oriūtur

Paciencia autem pfectū op⁹ habet. Probāt
autem virtutes in homine p pacienciā: tanq̄
aurū per ignem. Qui ceteras habet virtutes ſi
ne paciencia ꝛ aurū in vas fictilibus portat. In
ſola dicebat ſaluator paciēcia veſtra poſſidebi
tis animas veſtras. fortitudo cōnexa eſt pacien
cie. Vir paciēs fortis eſt animo. Qui paciēs et
fortis eſt ꝛ ſecure bona ſequentis vite ſpare po
teſt. Seruate paciēciā in mente. eamqꝫ cū tem
pus eſt exercete in opacōne. Eſt enim paciēcia
velum. quo in hui⁹ mundi procellis nauis no
ſtra quocūqꝫ flante vento ſecure nauigat. nul
lum timens periculū. Nullum veſtrū ad vindi
ctam vel odium ꝓximi ↄtumelioſa verba ↄmo
ueant.

¶ De miſericordia

Eſtote miſericordes ſicut et pater veſter mi
ſericors eſt. qui pluit ſup iuſtos ꝛ iniuſtos
et ſolem ſuum facit oriri ſuper bonos ꝛ malos.
Judiciū ſine miſericordia fiet illi: qui nō facit
miſericordiā. Miſericordia ſuperexaltat iudiciū
Si nō remiſeritis de corde veſtro illis. qui offen
dunt vos: nec pater veſter remittet vob. Fru
ſtra petit miſericordiā: qui aliis denegat miſeri
cordiā. Suſtinetis inq̄t aplūs ſi quis in ſeruitu
tē vos redigit ſi quis in faciē vos cedit. Hic no
ſtra ſtabilitur virtus. hic tota merces ꝛ premi
um ut amicos diligam⁹ in deū ꝛ inimicos ꝓpt

deum. Seru⁹ ille nequam accepta miſeicordia
conſeruo ſuo denegauit miſericordiam. Et ideo
meruit habere ſe veritatem iuſticie. Juſticia
ſine miſericordia crudelitas eſt: et ideo iuſticia
miſericordia miſcenda eſt. Lex noſtra tota in
miſericordia eſt: ꝓpter peccatum poterat quo
q; nos condempnaē deus iuſticia quos ſua ſal
uauit miſericordia. Qua ꝓpter qui miſericordia
non indiget: xp̄ianus non eſt. Impoſſibile fere
eſt hoīez miſericordem et pium iram non pla
care dīnā beati miſericordes. qm̄ ip̄i miſeicordiā
conſequentur. Sacerdos et Monachus preci
pue. ſine miſericordia eſt nauis in medio pela
gi vndiq; perforata. Vana religio eſt que ca
ret miſericordia. Parum prodeſt eſſe habitu
differens a ſecularibus: et concors vita. Non
veſtimentis et ordine ſolum. eſt quis ſacer
dos et monachus: ſed vita. Heu quid dicam.
Sepe ex habundantia magna triſticie homo
multa loquitur. Ecce mundus vndiq; habun
dat ſacerdotibus et monachis: et tamen ſūt
ita perrariſſimi ſacerdotes et monachi. q vix
de centum vnus reperiatur bonus. Nulla cer
te in mūdo tā crudel' beſtia eſt q̄ꝫ vt mal⁹ ſacer
dos et mōch⁹ nā corrigi nō patiē: nec veritatē
vnq̄ꝫ audiē pōt. et vt breuiter dicā. oēs ꝑemi
net malicia. Sūt hȳ tales ſacerdotes et mōchi

ſolum habitu ꝛ nomine: quoꝝ vana ē religio.
Religio munda et immaculata apud deū ꝛ pa
trem hec eſt. viſitare pupillos et viduas in tri
bulacōe eoꝝ: et immaculatū ſe cuſtodiē ab hoc
ſeculo neq̄. Heu quātū in quibuſdam ſpūalibꝫ
habitu et nomine creuit cupiditas. ymmo ut ve
rius dicam cauſa huiuſmodi ſpūalitatis eſt a
uaricia: qui certe ſūt lupi rapaces in veſtimētis
ouiū. Vbi eſt ſacerdos ꝛ monach⁹ cupidus. ꝛ
ſine miſericordia. ab eodē plus q̄ꝫ a ſrpēte fuge.
Sūt enim non nulli qui totū ſuum fructum eſti
mant eccleſias ꝛ monaſteria miro mō ꝛ opere
ex pauperū mercede edificare. In quibus tāta
viget cupiditas. ut terrā ꝛ omnia ſibi deficere
putāt. Ibi cor ibi mens. ibi ſemper eſt ſua cogi
tacio. ut aliena poſſint exſpoliare marſubia.
Hos tales ſaluator increpans. Ve voƀ inquit
qui edificatis monumēta ꝓphetarū. Ecce qui
monaſteria edificāt. eccleſias miro artificio ap
tant. bonū videntur opus facere. ſed ſi quidē mi
ſericordiā faciāt pauperibus. bonū eſt. Vis ut
opus tuū deo placeat: fac ut de hoc pauperes
gaudeant. Quod templum eſt deo carius q̄ꝫ hō
Templum dei eſtis vos inquit aplūs. Cum
pauperi manū tribuis. cū viro in ſuis neceſſita
tibꝫ ſubuenis. cū errātē ad viā rectā ducis. O
q̄ꝫ admirabile et gratū deo tēplum edificaſti.

frange eſuriēti panem tuum ⁊ egēnos vagos
q; induc in domum tuam. cum videris nudum
operi eum ⁊ carnem tuam ne deſpexeris. Nemo
ſe excuſans dicat. non habeo q̄d paupi tribuā
fratri. Si veſtimentum vel aliquid vltra extre
mam neceſſitatem poſſides. et pauperi indigen
ti nō ſubueniſ: fur es ⁊ latro. Sumus dilectiſſi
mi filij in rebus temporalibus ſolū diſpenſato
res. ⁊ non poſſeſſoēs. Si quid ſupfluum quo al
ter frater egeat habemus ſeu poſſidemus. et
nō diſpenſamꝰ: furamur. ymmo peius facimꝰ
q̄p ſi furetur aliq̄s ex neceſſitate et inopia. Iſte
tantum vltra neceſſitatem retinet q̄p centum in
de viuerēt qui fame peunt. Ille vni furtū facit
iſte tot quot nō ꝯdonat paciētibꝰ neceſſitatem
Dicet forte miſer Meū eſt. nam mei dimiſerunt
hoc michi parētes. S; ſi hoc tibi dimiſerunt tui
pentes. quō tibi potuerunt dimittē q̄d ſuū non
erat. Aſt ſi ſuū erat inquies: q̄s dedit ſibi. Quid
in mūdū venictes apportauerūt. ⁊ q̄d ēcedentes
ferunt. S; certe que paupm poſſidemꝰ: in die iu
dicij corā ocul̄ dn̄e iuſticie vindcām exclama
būt. Qui h; aures audiendi audiat. Qui michi
nō vult credē. heu q̄p grauiter ſenciet cū diuicie
ſue trāſierint in egeſtatem. lex naturalis hoc p̄
cipit. quod ab alijs deſideramus. alijs faciamꝰ
Quid aliud lex vetus predicat at euangelica

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pcuntare vndiqꝫ. Quid aliud inſinuat. Ve co
ram deo iudice erūt teſtimonia. Quid ergo di
cam hijs qui ſolū lapides cōgregant ⁊ muros
erigūt in altitudinē. quoꝝ eſt cor et cogitacō
vt hūanis oculis opus appareat. laudetur edi
ficiū ⁊ totam hic ſuam arbitrantur iuſticiam
Sunt eciam aliqui qui de rapinis et paupeꝝ
ſudore oblacōnes et victimas deo offerunt. ta
les oblacōes añ diuinā clementiam non paꝝ
ſūt abhominabiles. Quis tam inſipiens eſt vt
non intelligat ꝙ talia edifitia non cedunt ad
dei gloriā ſ ad mundi pompam. Si quis dicerꝫ
quid dicis. Non bonū eſt edificaē monaſteria
ut inde honoētur de⁹. ad quod ego. bonū eſt dū
mō pauperes violentiā nō ſint paſſi. nec inter
pellent deum contra nos. Quomodo poſſum
edificaē domū deo placitam vel ſanctis eius ex
illis pecunijs de quib⁹ pauperes plorēt. Qua
lis iuſticia pōt eſſe. muneraē mortuos et ſpolia
re viuentes. et de indigētia paupeꝝ offerre deo
Certe ſi hec placerꝫ deo iuſticiaꝫ forꝫ ſocius vio
lencie. et ſi hanc a nobis vellet oblacōem ac cō
ſcius fierꝫ in peccato. Aſt ſi deo diſplicꝫ. poteſt
placere ſanctis.

De malicia.

Qva de re filij dilectiſſimi deponentes oēꝫ
malitiam. omnē dolum ſimilacōes inui
dias. et omnes detractioēs ſicut modo

geniti infantes racõnabiles. ſine dolo lac concu
piſcite. vt in eo creſcatis in ſalutem. ſi tamē gu
ſtatis. quia dulcis eſt dñs. Vere ſi nõ eritis vt
puuli: nõ intrabitis in regnũ celorum. Paruu
lus videns pulchram mulierem. nõ delectatur
preciosſam veſtem intuens non deſiderat. in ira
cũdia nõ pſeuerat. leſus non recordat᷑ nec odit
patrem ſequitur. matrem nõ deſerit. Et ideo nl᷑
lus ſe regnum celorũ cogitet attingē. niſi hanc
puuli innocentiam ⁊ ſimplicitatē imitari ſtude
at id eſt caſtitatem habere. mundum ſpernere
fratrem diligere. et in gremio matris eccleſie ſp
incumbere. Exuite vos dilectiſſimi veterem hoīez
⁊ induite vos armaturam dei vt poſitis ſtaē ad
uerſus inſidias dyaboli. dyabolus michil ī mũ
do poſſidet. Exſpoliati ergo mundanis rebus mo
mentaneis. ⁊ cito velud vmbra labentibus. cū
nudo pugnetis. Qui onerat9 veſtibus cū nudo
luctatur. citius ad terram deicitur. quia habet
vnde teneatur. Vis firmiter cū dyabolo dimica
re: veſtimēta proice. ne ſuccūbas. Terrena oīa
ſūt quedā corpis indumēta. Qui plus poſſidet
citius vincet᷑. Arma vrā vob᷑ pugnaturis ſint
caſtitas. paciētia. huilitas. ⁊ caitas. Hec ſūt ar
ma aduerſus verſucias dyaboli. quibus ſi mu
niti fueritis: accingetis fortitudine lumbos ve
ſtros. ⁊ roborabitis brachiū veſtrū fortitudo

⁊ decor veſtimētū veſtrum erit. ⁊ cum eritis in prelio: ridebitis. Non timebitis a frigoribus ni uis ⁊ bene fundata erit domus veſtra ſupra fir mam petrā. que eſt criſtus.

¶ De luxuria.

Oſſis dyaboli luxuria. Heu quot illa inter ficit rūphea. non eſt aliud pcēm quo toci ens dyabol⁹ victor exiſtat. fugite luxuriā. Nā ſicut virginitas hominem equat āgelis: ꝫ pmo plus facit eū āgelum: ita luxuria hominē plus ꝙ beſtificat ⁊ ut ita dicā multo peiorē beſtia eū efficiāt. De nullo alio peccato legitur deū dixiſſe ſe penitere feciſſe hominē. Hec hui⁹modi facit opa. corpus debilitat. ⁊ quaſi ſemp illud mor te deſtruit. famā denigrat. Marſubia euacuat furta inſtruit. homicidia cauſat. memoriā ebe tat. cor aufert. oculos vtriuſqȝ hominis cecat. ⁊ pre ceteris peccatis irā dei ꝓuocat. Ex radice gu le oritur. Pro nullo alio reatu tā manifeſtā ex ercuit deus vlcionē ſine miſericordia ꝙ ꝓ iſto ꝓpter hoc namqȝ pcēm legitur deū mundo in duxiſſe diluuiū. Sodomā ⁊ gomorram cōbuſſiſ ſe. ⁊ multos alios homines interemiſſe. Hoc re the dyaboli ſi quis homo capitur: nō cito ſolui tur. In iſto tā graui prelio. nemo poteſt vince re. ṅ fugiat. Nemo poteſt firmiſ pdurae. ṅ car nē domet. Qui vino vtiē. ignē portat in gremio

Nolite inquit apoſtolus inebriari vino in quo
eſt luxuria. Hoc prelium non ſuſtinetur niſi in
abſtinentia et ieiunio. Vinum nocet. ſed plus
centuplo vultus mulierum. Mulier dyaboli ſa
gitta eſt. quia in luxuriam homo cito labitur
Nullus in hoc confidat viuens. Si ſanctus es
nec tamen ſecurus es. Mulier viri animam p̄
cioſam capit. Nunquid poteſt homo abſcon
dere ignem in ſinu ſuo. vt veſtimēta illius nō
ardeant. aut ambulare ſuper prunas vt non
conburantur plante eius. Homo et mulier ig
nis et palia. dyabolus nunq̄ȝ in ſufflare ceſſat
vt accendantur. Huius prelij nunq̄ȝ fiet victor
niſi fugiens. Nunq̄ȝ a viro cum muliere ſint lō
ga colloquia. Sola inſimul loqui faciat neceſſi
tas. Vir mulierum cuncta ſpernat munuſcula
et blanda verbula. ſi non vult luxurie capi la
queis. Tanta ſit inter virum et mulierem rari
tas. vt alter alterius nomen neſciat. Plurimi
ſanctiſſimi iam ceciderunt hoc vicio ꝓpter ſu
am ſecuritatem. Timeatis filij. Si in alijs pec
catis timendum eſt: in iſto multo plus. Sed ve
re dicam hodie ſub ſpūalis patris noīe nouū
ſit fornicacōis genus a pluribꝰ. Heu q̄d ꝓferā
hodie nō verecundātur hoīes quinymmo glori
antur cum male fecerint. Aliqualis in mulieribꝫ
viget verecundia q̄ȝq̄ȝ parua ſed in hominibꝰ n

ita creuit malitia. vt ille putet inſipiens. qui huiuſmodi doctus non eſt. Quid plura: hec ſua eſt feſtiuitas. hec omnis predicacio ob hoc frequentant eccleſias ut mulieres videant. et earum vtantur colloquijs. quatenus inde luxurie amplius creſcat appetitus. Sed quid vir miſer gloriaris in malicia iſta. forte quia potens es iniquitate. Centuplo plus peccas quam mulier. Mulier mollis aer et tu fortem te eſtimas. Illa in domo ſedet et tu vagando mille modis eam illaqueas. et aliquando eam cogis. ut vi faciat. Hec cum facis quia deus tacet. tu cogitas quod ſit tibi ſimilis. Sed veniet tempus quo arguet te et ſtatuet contra faciem tuam. vnde filij eſtote prudentes ſicut ſerpentes. et ſimplices ſicut columbe. et pugnate viriliter cum antiquo ſerpente. Sint lumbi veſtri precincti et lucerne ardentes in manibus veſtris. et tunc viriliter agite et confortetur cor veſtrum. quoniam qui debellabant vos timebunt. in deo facietis virtutem. et ipſe ad nichilum deducet tribulantes vos. ¶

De dilectione

Predilecti mei diligite vos inuicem. non enim accepi hoc ab homine. ſed a ſaluatore. hoc inquit eſt preceptum meum ut diligatis inuicem. In ſola enim dilectione omnium virtutum conſiſtunt bona. Sicut ex vna radice multi exeunt rami. ſic ex caritate omnes generantur virtutes. Si linguis hominum inquit apoſtolus loquar et

angeloꝝ ſi omnem habuero ꝓphetiam· ⁊ noue
rim miſteria omnia· et omẽm ſciẽtiam· ⁊ ſi ha
buero omnem fidem ita vt montes tranſferam
caritatem autẽ nõ habeam michil ſum· Qui ve
ram caritatem habet· benignus ⁊ paciens· Il
le veram habet caritatem· qui non tantũ proxi
mos diligit per affectum cognacõis ⁊ carnis· ſi
cut ethnici faciunt ⁊ publicani· ſed qui ita dili
git inimicũ ſicut amicum· In hoc vno poteſt ho
mo cognoſcere ſi manet in caritate· ſi ille ab eo
diligitur· qui ei aduerſatur· Certe hoc ꝙ pluri
mũ aduertendũ eſt· Sũt ꝙ plurimi q̃ diligũt
ſꝫ male· In tantum enim aliquẽ diligunt· ꝙ di
lcõnem dei ꝑdũt· Qui aliquid ſupra deũ diligũt
deo non ſũt digni· In cunctis virtutib⁹ requiri
tur tꝑantia· Virtus ſemper vult medium· Ni
mis diligẽ malum eſt· Minus diligere malum
eſt· ſed vt ius exigit· diligere bonum eſt· Omis
dilectio que nocet· vitanda eſt· Propter nimi
am dilectionem· aliqui in luxuriam ceciderunt
aliqui in inuidiam deuenerũt· multi oracões
et dei obſequia dimiſerunt· Hoc quippe agit
ſuperfluus amor· vt quod diligit· ſemper vide
re vellet· Nimius ⁊ ſtultus amor ignorat ſiqui
dem iuſticiam et veritatem· ratione caret· mo
dum neſcit· neq; aliud cogitare poteſt ꝙ quod
diligit· Amor iſte nõ accipit de impoſſibilitate

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſolaciū neq; ex difficultate remediū . Impoſſi
bile eſt hominē qui talem hab; amorē deo poſſe
acceptabiles oracōes facere. Hic amor non eſt
caritas ſ; ſtulticia. Omnes noſtros debemꝰ di
ligere fratres ſicut nos metipſos. ita ꝙ vicia
non diligātur . Punire malū. caritas eſt . plꝰ
meliorem diligere iuſtum eſt . Sic diligēdi ſūt
homines. ut bonitas exaltetur. ⁊ viciū deturpe
tur. Vera caritas exigit. ut deū diligamꝰ ex to
to corde. ⁊ ex tota mente. ⁊ ex totis viribꝰ nr̄is
Et ita ſingulariter cū deo nichil aliud diligamꝰ
niſi quod ad deū ptinet. et proximos noſtros
ſicut nos ipſos. In hÿs duobus mandatis to
ta lex pēdet ⁊ ꝓphete . Qui ſine caritate eſt. ſine
deo eſt. q; caritas eſt deus. ⁊ deus eſt caritas. q̄
manet in caritate. in celo iam cepit habitare .
In celo vna eſt caritas omniū beatoꝝ . Vbi ca
ritas vera eſt. ibi inuidia nulla eſt . ibi ambicō
nulla ꝯgnoſcit̄. nec murmuracō. nec detractio
nec deriſio. ſed eſt omnibꝰ vna ⁊ eadē volūtas
Hoc ſcitote fratres. q; ſi non habetis caritatē
pfectā; ſub dyabolica poteſtate eſtis . nec vltra
vobiſcū deꝰ habitat . Et q̄ ſine deo ē. in inferno
eſt. Idcirco ꝑdilectiſſimi mei filij hortor vos dū
tempus habetis ne in vacuū graciā dei recipi
atis. gracia dei omnibus data eſt per mortem fi
lij eius. Dū tempore iſto breuiſſimo viuimus;

ſeminem⁹. quia poſtmodum tpe ſuo metem⁹.
Breues dies hominis ſunt. preciditur velut a
texente vita noſtra. tanq̄ fur venit mors. Cum
mortuus fuerit homo: nō ſimul cū eo deſcendet
gloria dom⁹ ei⁹. Diuites in bonis q̄uis nimis
ducūt dies ſuos. et in puncto ad inferna deſcen
dunt. opa cuiuſlibꝫ ſequūtur illum. Parratum
eſt. vt hominis cui⁹ ſemp mala fuit vita. bona
ſit mors. Siue malū ſiue bonum tempore iſto fe
cerimus: illud idem poſt finem mortis inuenie
mus. Non exſpectetis. quia tps iſtud acceptabi
le eſt. dum lucem habetis. nō ambuletis in te
nebris. Qui ambulat ī tenebris. neſcit quo va
dit. Lux veſtra xpus eſt. qui lucet in tenebris.
et illuminat omnē hominem venientē in hunc
mundū. Vt ergo filij lucis ſitis. et tenebre nos
non conprehendāt: ad xpm accedentes lapidē
viuum. ab hominibus quidem reprobatum.
a deo autem electum. et ipſi tanq̄ lapides viui
ſuper edificamini. Et in omnibus exhibeatis
vos metipſos tamq̄ eius miniſtros. in multa
paciencia. in tribulationibus in neceſſitatibus
in anguſtijs. in plagis. in carceribus. in ſedicō
nibus. in laboribus. in vigilijs. in ieiunijs. in
caſtitate. in ſciencia. in longanimitate. in ſuaui
tate. in ſpiritu ſancto. in caritate non ficta. In
verbo veritatis. In virtute dei.

¶ De mendatio.

N On ſit inter vos mēdatiū. Omnis vir
mendax abhominabilis eſt deo. eſt eni
deus veritas. et veritati obſtat mendatiū. omē
fugiatis verbū otioſum. de quolibet enī verbo
otioſo et vano reddem⁹ deo racōnem. Silenti
um diligite. vbi eſt multiloquiū ibi frequēter
mendatiū. vbi mendatium ibi peccatū. Sermo
indicat qualis eſt homo. In ore ſacerdotis vel
monachi nullū vnq̄ ſit verbū i quo nō ſonat
criſti nomē. ſ3 ſemp diuinam rūminet legem
Etenim qui in lege dn̄i meditatur die ac nocte
non abiens in cōſilio impioꝝ neq3 in via pecō
rum erit tanq̄ lignū plantatū ſecus decurſus a
quarum. e⁹ folia nō decidēt. ſ3 dabit fructū ſuū
in tempore ſuo. et omia quecūq3 fecerit ſemper
ꝓſperabūtur. Certe nil tam nocet homini q̄
mala ſocietas. Talis eni efficitur homo qua
liū ſocietate fruitur. Nunquid cū agno lupus
habitat. vir caſtus luxurioſi ſocietatē aufugi
at. Plus q̄ impoſſibile puto vir diutius in bo
nis pmanere opibus. qui malorum aſſidua cō
uerſacōne vtitur. Cum ſancto ps. vociferat ſā
ctus eris. et cū viro innocente innocens eris et
cū electo electus eris et cū puerſo puerteris. Sicut
enim mala nocet cōuerſacō. ita bona prodeſt
nullus pōt huic cōpari theſauro. Qui bonam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

inuenit ſocietatem: vitām inuenit· diuicijs af
fluit. Certe vera dicam. Parrarū homo vl' bo
nus vel mal⁹ efficitur· niſi ob ſocietatis cauſā.
Pueri cor tanq̄ tabula raſa ī qua nichil pictū
eſt fore dicitur. Illud ergo quod a ſocietate re
cipit: vſq; ad ſenectam retinet ſiue bonū ſiue
malū ſit. Raro cū Iuuene iuuenis habitz. Nā
ignis ſi apponatur igni· calorem non extinguit
ſed enutrit· ſemper vir quem delectat ſapien
tia ſe maiori etate et ſapientia· ſocius exiſtat.
Aloquī ſi ſibi ſimili ſocietur: aſſidua ſocietate
de ſtulticia ī ſtulticiā dilabet. De iuramēto

Ante omnia filij mei nolite iurare omino
neq; per celum· neq; per terram· neq; p
aliud quodcumq; iuramentum. Sit au
tem ſermo veſter eſt. eſt. non· non· cui⁹ ore fre
quens ſonat iuramentum: in illo homine pua
eſt dei cognitio et dilectio. Si non eſt quod iuro
deum eſſe nego. Preceptum enim dei prohibet
nō aſſumatis nomē dei ī vanū. De oracōe

Oracōibus inſtate continuis· multū va
let frequens oracō ⁊ deuota oratio ho
minem a terra ſbleuat· ad celeſtia vehit
et facit hoiez cū deo loqui· ⁊ grās ab eodē opti
net· dūmō ſit deuota ⁊ mixta lacrmis. Multū va
let oīo frequēs· cōſperſa lacrimis ad pmeren
dā dimam clemētiam ⁊ exaudicōis beneficium·

Optinuit Ezechias ſtatim graꝫ a dño ſuis lacri
mis ⁊ orationibꝰ·vt mutaret ſententiã·quam
ſibi dixerat. Liberauit dñs ſuſannam a iudicõ
dire mortis ꝓpter oracõnem et lacrimas. Ora
cõibus helie dedit celũ pluuiam quod clauſũ
fuerat tribus annis et ſex menſibus. Si quo e
getis: petatis a dño oracõibus et lacrimis in
fide michil dubitãtes. Et qui fidem veram habꝫ
vt granũ ſinapis: quidquid peciẽit fiet ſtatim
Ille idem dñs eſt diues in omnibus·qui tunc e
rat·et nunc ſpes veſtra et gaudium veſtrũ co
gitatio veſtra·et omne deſideriũ veſtrum ſit ſẽ
per deus·qm̃ ex ipſo·⁊ in ipõ·et ꝑ ipſum ſũt oĩa
In quo viuimus per quẽ mouemur et ſumus
ſine quo nichil penitꝰ ſumus. ¶ De morte
IAm filij mei non multa loquar vobiſcũ
venit enim hora ad quam natus ſũ. Hac
conditione huc veni vt exirem. Nunq̃
natus fuiſſem ſi mori non debuiſſem. ſuo ꝓprio
non pepcĩt deus filio·ſed pro omnibꝰ nobis fe
cit ipſum mori in crucis ſtipite·ꝑ cuiꝰ mortem
mors noſtrẽ mortua eſt. Nemo enim noſtrum ſi
bi viuit vel moritur·ſiue enim viuimꝰ: dño vi
uimus·ſiue morimur·dño morimur ſiue ergo
viuimꝰ·ſiue morimur·dñi ſumus. In hoc enim
vocatur xp̃us dñs viuorũ ⁊ mortuorũ·ſi enim
xp̃s mortuꝰ ẽ: certe ſeruꝰ nõ eſt maior dño ſuo

idcirco et nos moriemur. ſi enim reſurrexit ha
bemus ſpem firmiſſimam quod et nos reſurgemus
et ſi criſtus ſic reſurrexit. quod amplius non morie
tur. certe et nos poſt reſurrectionem noſtram
nunquam moriemur. ſed ſemper cum criſto in glo
ria ſtabimus. Cum enim mortuus fuit criſtus.
vetus homo noſter ſimul mortuus eſt. vt de
ſtrueretur corpus peccati. vt fieremus vnum cor
pus cum illo. Idcirco ſi reſurrexit criſtus. et nos
reſurgemus cum illo. quia ſumus menbra eius
ſi ergo criſtus non plus morietur. et nos ſimili
ter. Quo quidem filij dilectiſſimi mei. ſi nunc mo
rior. Credo quod redemptor meus viuit. et in no
uiſſimo die de terra ſurrecturus ſum. Et rurſum
circumdabor hac pelle mea. et in iſta propria
carne mea videbo ipſum ſaluatorem meum.
quem viſurus ſum. ego ipſe. qui nunc loquor
quem hic nunc cernitis morientem. et certe non
alius loco mei. Et iſti proprij oculi mei quibus
vos video conſpecturi ſunt. Vnde dilectiſſimi
filij mei videte quomodo caute ambuletis non
quaſi inſipientes. ſed vt ſapientes et nolite ſe
cundum carnem ambulare. quia ſi ſecundum
carnem ambulaueritis. moriemini. ſed ſpiri
tu ambulantes. facta carnis mortificate. nunc
mecum exultate. cantate. et pſallite. abicite ve
ſtimenta luctus. et triſticie. Spergite cinerem

de capite veſtro. Jubilate deo et pſalmū dicite nomini eius. date gloriam laudi ei⁹. qm̄ hucuſq; tranſiui per ignem ⁊ aquā. et ecce nūc inducet me in refrigerium. Introibo in domum domini. vt reddam vota mea de die in diē. O quātum lucrum eſt michi mori. qm̄ viuē meum deinceps criſtus erit. Ecce terreſtris dom⁹ huius habitationis diſſoluitur. vt alia ſuccedat non manu facta habitacō eterna ī celis. Ecce ꝙ mor̄le eſt veſtimentum exuor. vt eternum induar. Hucuſq; peregrinatus. iam redeo ad patriam Ecce brauiū capio. pro quo in agone cucurri. Ecce portū attingo: quem tanto deſideraui deſiderio. Ecce de tenebris ad lucem. de piculis ad ſecuritatem. de inopia ad diuicias. de prelio ad victoriam. de triſticia ad gaudiū. de ſeruitute ad dn̄ium. de temporali ad ꝑpetuum. de fetore ad odorem ſuauiſſimum vehor. Hic cecus ſum ⁊ illuminor. vndiq; vulneratus ſum et ſanor. Hic ſemp contriſtatus ſum. et ecce iam letificor. vere hic moriens ⁊ iam vere viuificor.

vita mundi

De vita mūdi

O nō vita ſed mors. vita fallax. vita onuſta triſticijs. imbecillis ⁊ vmbratica. vita mendax nūc flores. ⁊ ſtatim areſcis. vita p̄uans. vita currens. vita fragilis. vita momētanea ⁊ caduca. que quāto magis creſcis: tāto

magis decreſcis· cum plꝰ ꝓcedas· plꝰ ad moꝛ
tem appꝛopiquas. O vita plena laqueis· quot
in mūdo homines illaqueas· quot ꝑ te iam ſuſti
nent toꝛmenta infernalia· ꝙ̄ btūs qui tuas ag
ſcit fallacias· ꝙ̄ btūs qui de tuis non curat va
nis blandicĳs· quā beatiſſimꝰ eſt qui te bene p̄
uatus eſt. Melior eſt negotiatio eius argento
et auro· primi ⁊ puriſſimi fructꝰ eius. O moꝛs
dulcis et iocunda· non certe moꝛs que vitam
veram largiris· que fugas febres· ⁊ vulnera ſa
nas· famem extinguis ⁊ ſitim. O moꝛs iuſtiſſiā
pia bonis· et aſpera malis· humilias ſuperbum
⁊ diuitem et potentem ⁊ exaltas humilē. Per
te paupes ſaciantur cum auarū pꝛoicis. tu ma
lis das ſupplicium· ⁊ iuſtis eternū pꝛemiū. Ve
ni ſoroꝛ mea· ſponſa mea · amica mea · indica
michi quem diligit anima mea. Oſtende michi
vbi paſcat dominꝰ meus· vbi criſtꝰ meꝰ cubet
nec dimittas me amplius vagari per inuium
huius incolatus mei· exurge gloꝛia mea· porri
ge michi manum· trahe me poſt te· quia para
tum eſt coꝛ meum· ⁊ exurgam ⁊ poſt te curram
in odoꝛem vngentoꝛum tuoꝛum· donec intꝛodu
xeris me in cellaria domini mei · vt exultem et
gaudeam· cum apparebo āte faciem eius: et tūc
cantabo ⁊ pſalmum dicam domino. Ecce tu pul
chra es amica mea· ⁊ iam amplius noli moꝛai.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ecce omēs dies mei defecerūt· et anni mei ptrā
fierunt velut vmbra. Conuerte aliquātulū ſu
per me· quia te inuenire exultaui· et in te delcā
tus ſum omnibus diebus vite mee· ſuſcipe me
Nā cum ſuſcepiſti dn̄m meum: me ſaluaſti mē
viuificaſti· iam reſpice in me· ſaluū me fac et li
bera me de aquis multis· et de manu filiorū ali
enorum. Erue de carcere animam meā· et reduc
eam per gratiam quā operata fuiſti: ſuſcipiēdo
dn̄m meum. Vnde exulaui per culpam quam
ppetrauit meus genitor adam: veniā per te in
ortum dilecti mei· vt fructum pomorū ſuorū cō
medam· defecerunt ſicut fum9 dies mei: et caro
mea iam ſicut fenū aruit. Ecce iam venit temp9
miſerendi mei· noli tardaē· accelera vt eripias
me· qr amore langueo. Per te beata mors fru
ctum ēcipimus bonoꝝ que fecim9· cognoſcim9
p̄mia que ſperam9· anteq̄ꝑ venias· dum ex par
te cognoſcim9· cum veneris: pfecte videbimus
cum ſecuti ē· nigra es· ſed formoſa· pulchra es
et decora· fauus diſtillans labia tua. Terribil'
es· et quis reſiſtet tibi terribilis certe apud re
ges terre· auferens ſpm̄ pn̄cipum· notam hu
milibus facis virtutem tuā· tu confringis cor
nua peccatorum· et exaltas cornua iuſtorū. Il
luxerunt choruſcacōnes tue orbi terre. Vidit et
ↄmota ē terra. Mei michi dulcis ſoror et amica

mea ianuas vite·quas aperire michi promi
ſiſti·cum fuiſti cum domino meo·vt iam ſit in
pace locus meus et habitatio mea in ſyon.Ex
ſpolia me hac tunica mortali mea quam fero
vt induam me veſtimentis leticie·Anima mea
lique facta eſt vt inuenire poſſim dilectum me
um quem in mundo queſiui et non inueni·
Inuenerunt me in hac ſolitudine cuſtodes q̄
circueunt ciuitatem·percuſſerunt me·et vul
nerauerunt me·et tulerunt pallium meum cu
ſtodes murorum·percuſſus ſum et humiliatus
ſum a voce dolorum et malorum.tota die exꝓ
brauerunt michi inimici mei·loquentes ad
uerſum me lingua doloſa et ſermonibus odij
circumdantes me·et expugnantes me gratis.
poſuerunt aduerſum me mala pro bonis·et o
dium pro dilectione mea.Ergo bona mors ꝓ
pera iam confringe cornu arcum ſcutum gladi
um et bellum.ſi moraris·iam deficit pauliſper
ſpiritus meus·propter multitudinem dolorū
meorum iam conſolationes tue letificent ani
mam meam.hodie vocem meam audiens·noli
obdurare cor tuum quando veniam et appare
bo·ante faciem dei vt inhabitem in domo ſua
in longitudine dierum.Fuerunt michi in mi
ſeia huius vite panes·lacrime die ac nocte·la
bores contumelie afflictiones erumpne fames

ſitis ieiunia vigilie temptationes ⁊ peſtilentie.
audi gemitus. vinculati ſolue colligacões me
as. accipe filiũ famelicũ hinc in regione aliena
⁊ redde eum patri ſuo. ſuſcipe vlceribus plenũ
⁊ colloca eum ĩ ſinu abrahe patriarche. Fac me
intrare in vineã dñi ſabaoth. vt non ſtem hic
ocioſus. ſuſcipe me de via iniq̃tatis. ⁊ deduc me
ĩ via eterna. Educ me de tenebris ⁊ vmbrẽ mor
tis. diſrumpe vincula. ſolue cõpeditum. illumi
na cecum. erige eliſum. Cuſtodi aduenã et pu
pillum. ſedenti in tenebris ⁊ habitanti in regi
one vmbre mortis oſtende lumen tuũ. illuĩa
nunc me. vt nunq̃ amplius obdormiã in morte

Hic ↄquerũtur de trãſitu eius.

Hec ⁊ hijs ſimilia ꝓſequente ſanctiſſimo
viro. omnium circũſtantium crevit me
ror ⁊ triſticia. nec quis noſtrũ poterat
ſe a lacrimis continẽ. ſed omniũ vna erat vox
clamantium ⁊ plangencium. quid ſine te facie
mus pater. Vineam iſtã ex egipto tranſtuliſti
et plantaſti eam. vt quid auertis faciem tuam
ab ea. In vultus tui lumine ambulabamꝰ. glo
ria virtutis noſtre tu eras. Heu quid ſine te ã
plius faciemus. Tu pater. tu doctor. tu refugiũ
tu exemplar innocentie. vtinã nobis tecũ mori
liceat. Iam ad nichilum reducti erimus. ſicut
oues erimꝰ ſine paſtore. ad nichilũ deueniemꝰ

ſicut aqua decurrens non erit quĩ ↄſoletur nos ſient filiȷ̈ tui orphani· et famem paciẽtur· vt ca nes· circueuntes vndiqꝫ non te inueniẽt. Heu quantus cecidit ſup nos ignis· non te deinceps videbimus ſolem. Congregacõ quid faciet fidelium ſine te· tu diſperſio eras hereticorũ· tu interfector eras eorum gladio oris tui· tu eorum malleus a ſecuris conterens eorũ dentes in ore ipſorum· molas leonum confringens· et deducens eos in puteũ interitus. Gaudebunt nũc a exultabunt· et humiliabunt populũ tuum· et hereditatem tuam vexabunt. Captabunt in animãꝫ iuſti· a ſanguinem innocentem condempnabũt incendent igne ſanctuarium dei· et veritatem fidei lacerabunt.

Hic cõſolatur eos dulciter

Nunc ille motus hiȷ̈s verbis· aliquantulum lacrimatus eſt· vt totus ſemper in domino miſeicordie viſceribꝰ affluebat conuerſusqꝫ ad eos ac tantum flentibus voce reſpondebat. Spa boni milites criſti confidatis in domino· et in potencia virtutis eius. Nolite timere· conſeqmi miſericordiã a dño· ſi ſpaueritis ĩ eũ. Eſt ei ıpẽ piꝰ a miſericors· a nullũ deſerit ſpanciũ in ſe. Quis confiſus eſt in dño· et derelictꝰ ẽ. Si autẽ nũc vos delinquo: dñs nõne vos ſuſcipiet: ipe eni vobꝫ legẽ ↄſtituet in via ſua:

dirigẽt vos i ſemitam rectam:⁊ non tradꝫ vos
in animas pſequẽtium vos: viriliter ergo agi
te.⁊ confortetur cor veſtrũ.⁊ ſuſtinete dñm. Eſt
enim dñs in celo pi⁹ et miſericors. qui ſuos nl-
lomodo deſinit iuuare famulos. Non turbetur
cor veſtrum. neqꝫ formidet. Sperate in dño et ef
fundite coram illo corda veſtra: quia ipẽ erit ad
iutor veſter. Si enim abiero nunc:iterũ me vi
debitis et gaudebimus inſimul: qꝛ non multum
poſt hos dies quo ego vado. poteritis ⁊ vos ve
nire. et vbi ego ero:et vos eritis in gaudio. qd
nemo tollet a vobis. Mementote filij kariſſimi
quomodo poſt mortem moyſi deus elegit Joſue
in iudicem:⁊ ꝓtectorem populo ſuo. Et eleuato
helya per turbinẽ in curru igneo in celũ. fecit he
lyſeum in populo eſſe ꝓphetam:in quo duplex ẽ
quieuit ſpũs helye. Nunq̇d nũc exinanita ẽ ma
nus dñi:an oblitus eſt deus miſereri: aut conti
nebit in ira miſericordiam ſuã: dñs erit ps he
reditatis veſtre et calicis veſtri.⁊ ipẽ reſtituet
vobis hereditatem veſtram: ſuſcitabit nãqꝫ ex
vobis alium paſtorem cui dabit verbũ euãgeli
zandi:⁊ ille ingredietur ſine macula et opabit̃
iuſticiam. Et rogo deum meũ qui eduxit me ⁊ ẽ
duxit me ſecundũ voluntatẽ ſuam. vt ſi quis ĩ
me fuerit ſpũs ad obediendum preceptis ſuis.
q̄ i illo quẽ mittet vobis pdito et paſtoẽ fiat

duplex En Euſebium filium meum predilectiſſi mum: habebitis eum vobiſcum. et ipſum tanq̄ me audietis. ipſe enim erit vobis in patrem: et vos tanq̄ filij obedietis ei in caritate. cū oī hui litate ⁊ mãſuetudine. cum omī paciencia: ſi q̄d fuerit in vob necessitatis: referetis ad eum. Ob ſecro vos vt ſolliciti ſitis ſeruare vnitatem ſpi ritus ī vinculo pacis. vnū corpus. ⁊ vnꝰ ſpūs ſitis ſicut vocati eſtis in vna ſpe vocacōnis vre: vnus eſt deus ⁊ pater omniū ihesus xp̄us. Cui ſoli in vna ſimul viuentes fraternitate placere cupitis. et eius eſtote imitatores ſicut filij cariſ ſimi: et ambulate in dilectione ſicut et ipſe dile xit vos. et tradidit ſemetipſum pro vobis: vt vos redimeret ⁊ faceret ſibi acceptabiles secta tores bonoꝝ operum. Vnicuiqꝫ veſtrum det ipſe graciam ſecūdum menſuram donacōis ſue. det vobis de rore ſancti ſpiritꝰ habunde: vt ha beatis cor ad colendū eum: ⁊ adaperiat cor veſtꝝ in lege ſua. et in preceptis ſuis. vt cognoſcatis eū ⁊ faciatis eiꝰ voluntatē. vt vos nūq̄ deſerat

Tu autem ¶ Jheronimꝰ ad Euſebiū

fili mi euſebi. conſurge conſurge indue re fortitudine: ſemper ſubditus eſto do mino. nec emuleris eum. nec nequiter facias: ſalus tua deus in ſempiternum erit: et iuſticia non deficiet. Humilior ſis omnibus: leua in

celū oculos tuos. Lex dei ſemper ſit in corde tuo
Noli timere obprobriū hominum. et blaſphemi
as eorū ne metuas. ſi ſperabis i dño: aſſumes for
titudinem et veniēt tibi penne vt aquile. et vola
bis, et non deficies. Vniuerſa legis dñi ſecuē lo
queris omnibus. Ne timeas a facie hominū. qꝛ
cum illis ſemp eſt dñs cum quibus eſt veritas.
deſcendit qꝫ cū illis in foueam. et in vinculis nō
derelinquit eos. ſed a ſeductorib⁹ tutat illos. et
eſt illis adiutor et protector ī tribulacōis tēpore
Certe nō facile timet mortem hanc. ymmo vt
plus dicam odit hanc vitam: qui ſe bene agere
cernit. Ecce cōſtituo te ſup ſocietatē iſtam. vt e
uellas et deſtruas et diſſipes et diſperdas et edi
fices et plantes. Oportet enim te eſſe irreprehē
ſibilem. Male poteſt aliquos corrigere. cui pōt
quem corrigit dicere. et tu ſimiliter facis. Tibi
ammodo erit maior labor ſed maius premium
Eſto ſobrius prudens et pudicus hoſpitalis et
doctor. Nemini violentiam facito. ſed omēs eq̄
liter dilige. et tanto plus q̄to melior eſt Nō ſis
pſecutor ſed modeſtus: non litigioſus nec cupi
dus: tu enim p̄dica oportune verbum dei. Oīs
ſcriptura diuinitus inſpirata eſt vtilis ad docē
dum. Acquire verba que prēdices oracōnib⁹
valꝫ enim huiuſmodi predicacō et doctrina. ad
illuminandū ad arguendū ad corripiendum

et ad erudiendum in iuſticia·vt perfectus ſit audiens et in omni tempore bono inſtructus· Eſt enim yhefus xp̄us ī celo ſedēs ad dexteram virtutis dei reuelās miſteria·⁊ docens hominem ſcientiam. In omib⁹ fili kariſſime te ip̄m prebe exemplū bonorum op̄m: in omni ſanctitate et bonitate. Nonne capite paciēte: totū debilitatur corp⁹: vt ergo breuiter te doceā: facies oīa bona ſi timueris deum. ¶ Ad damaſū

Patri meo reuerēdiſſimo damaſo portuēn̄ epiſcopo ſcribēs. facies mei memoriā vt habeat me in oracōib⁹ ſuis·nec corrū pi dimittat opera mea·que tanto labore otexui ab homīb⁹ iniquis·et doloſis·a quib⁹ ſepe expugnatus ſum a iuuentute mea. Eccleſiam prudenter cuſtodiat: ſciens quoniam mali erigēt ſe·illaqueantes aīmas ſimplicium·quas conatus ſum ducere in viam rectam. ī ſuo ore loquētes·et gladium habentes in labijs ſuis: quoniam obmutui et ſilui a bonis·et proiectus ſum in monumento dormiens. Spero in domino qꝛ benignus eſt: et non derelinquet fideles ſuos Gaudium enim habeo magnum et conſolationem·preſumens de miſericordia domini·qꝛ virum mirabilem et multe ſcientie et bonitatis auguſtinum yꝑponenſem epiſcopum·omni perfectione ⁊ veritate redimitum·pt⁹ me reliquo

ꝓpter quem multam fiduciam habeo in xp̄o ihe
ſu ſuſtentādi fidem noſtrā. Cui de me ſcribens
hoc ip̄m rogato. vt tanq̄ fidelis pugnet miles
ne veniāt quod abſit mala genti noſtre. Theo
doſio ſenatori. ⁊ omnib⁹ in criſto fratrib⁹ me ē
cōmendes. ¶ Hic oſculat̄ diſcipulos

Finitis hẏs verbis. vir ſanctiſſimus io
cunda voce verſus ad fratres inquit.
Accedite huc ⁊ tangam vos filiẏ mei ā
teq̄ a vobis recedam. Ad quem appinquātib⁹
illis ſingulos vtpote melius poterat brachẏs
amplectens cuilibet pacis oſculum tribuit. De
inde vocem mediocriter eleuans. vultu placido
⁊ iocūdo. extēſis in celum manibus. conuerſis
q; ad dn̄m oculis. gaudẏ lacrimis inundanti
bus dixit. Hic loquitur dn̄o. Pie iheſu virtus
mea. ēfugium meum. ſuſceptor me⁹. ⁊ liberator
meus. laus mea. in quē ſperaui. cui credidi. quē
dilexi. ſumma dulcedo. ⁊ turris fortitudinis. et
ſpes mea a iuuentute mea: voca me dux vite
mee. ⁊ ego reſpondebo tibi: opi manuū tuarum
qd tu creator omniū de limo terre formaſti. qd
oſſibus et neruis cōpegiſti. cui vitam et miſeri
cordiam moriens tribuiſti. tue clemētie porrige
dextram. Iube dn̄e ne moreis. quia tempus eſt
vt puluis in puluerem reuertatur. ⁊ ſpūs rede
at ad te ſaluatorem qui miſiſti huc illū. aperi

illi ianuas vite·nam cum pro me in ligno cru
cis tanq̄ latro pependiſti:tu promiſiſti michi
quod eum reciperes. Veni dilecte mi·teneā te
et ne dimittas me ſepari a te. Introduc me in
domum tuā·tu ſuſceptor meus es.⁊ gloria mea
et exaltabis caput meum·ſalus mea·⁊ benedi
ctio mea.ſuſcipe me miſericors deus ſecundum
multitudinē miſeracōnum tuarum·Nam latro
nem ad te currentem in cruce moriens ſuſcepi
ſti poſſideam te beatitudo mea ſempiterna. Ce
cum ſecus viam clamantem iheſu fili dauid mi
ſerere mei·luminē tue viſionis eterne illumina.
O lux inuiſibilis.qua carēs thobias clamabat
quale michi gaudiū erit·cum in tenebris ſedeo
⁊ lumen celi non video. O lux ſine qua non eſt
veritas·non eſt diſcretio·neq̄ ſapientia neq̄
bonitas·illumina oculos meos ne vnq̄ obdor
miam in morte·ne quando dicat inimicus me
us preualui aduerſus eū·tedet animā vite mee
loquor in amaritudine anime mee. Egrotus ſū
infirmata eſt in paupertate virtus mea·oſſa
mea ſicut in frixorio cōfrixa ſunt·et ideo ad te
curro medicum ſana me domine et ſanabor·ſal
uum me fac et ſaluus ero·⁊ quoniam in te cō
fido non erubeſcam. At quis ego ſum piiſſime
deus.vt tam audacter loquor ad te.peccator
ſum ⁊ in peccatis tot⁹ natus.genitus ⁊ educat⁹

cadauer putridum· vas fetidum· eſca vermiū
Heu michi domine. parce michi. Que victoīa: ſi
pugnando mecum viceris me· qui ſum min⁹ q̄
ſtipula ante faciem venti: dimitte omnia pccā
mea· et erige de ſtercore pauperem. Certe dn̄e
ſi placet dicam. Non debes me recurrentem a
te fugare: quia tu es deus meus· caro tua de car
ne mea· ⁊ oſſa tua de oſſib⁹ meis. ꝓpter hoc nā
q̄ non relinquens patris dexterā. adheſiſti me
humanitati tue. factus homo ⁊ deus. quod pri
us eras permanēs in vna eademq̄ pſona. Et q̄
re hoc tam arduum ⁊ inopinabile ꝑpetraſti ni
ſi vt ꝯfidenter ad te recurrerē tam q̄ ad fratrē.
⁊ vt tuam michi miſericorditer ꝯdonares diui
nitatē: quia ꝓpter exurge adiuua me dn̄e· exur
ge· et ne repellas me in finem. Sicut ceruus de
ſiderat ad fontes aquarum: ita ſiciens aīa mea.
petit te fontem viuū· vt hauriat aquas in gau
dio de fontibus ſaluatoris. ne ſiciat ampli⁹ qn̄
veniet et apparebit ante faciem tuam. Dn̄e mi
qn̄ ꝛ̄ſpiciens ꝛ̄ſtitues animam meam a malefa
ctis eorum· ⁊ a leonib⁹ vnicam meam. Vtinā
appenderentur pccā mea quibus iram merui.
⁊ calamitas q̄ pacior ī ſtatera quaſi arena ma
ris hec grauior apparēt. Vnde et ſi amplius ex
pectes: tribulacōnem inueniam ⁊ dolorem. Ve
ni gaudiū ſpiritus mei vt delecter ī te· reuela

michi miaꝫ tuam leticia cordis mei. Inueniã te
deſideriũ meum. ſicut ſeruꝰ preſtolatur finẽ ope
ris ſui. ſic ⁊ ego expecto te. intret poſtulacõ mea
in coſpectu tuo domine. ⁊ fiat manus tua vt ſal
uum me faciat. Ecce virum qui deſcendens a ie
richo. q̃ captus a latronibꝰ vulneratus ſum. ſe
miuiuꝰ relictus ſum. tu pie ſamaritane recipe
me. peccaui nimis in vita mea. et malũ corã te
feci. nõ te cognoui. Ingratus fui tot beneficioꝝ
tuoꝝ. nõ vt decebat. te laudaui. forte multotiẽs
veritatẽ tacui ĩ corde meo. Cũ pulſabas ad hoſti
um cordis mei. piger fui ut te ẽcipem ẽuerẽter.
Corpꝰ putridũ velut vmbr̃ dedicãtuꝝ nimio di
lexi affcui verb̃ vaĩs os inq̃naui. mẽs mea nõ ſp
fuit ĩ teſtamĩto legis tue. Nõ auerti oculos meos
vt nõ aliq̃n viderit vanitatẽ aures meas. quã
doqꝫ verbis inutilibus inq̃naui. manus meas
ad ꝓximi neceſſitatẽ multociẽs nõ extendi. pe
dibus ad iniquitatez cucurri. Quid plura dicã
A plãta pedis vſqꝫ ad v̂ticẽ capitis nõ ẽ in me
ſanitas. Certe niſi in ligno crucis moriens me
adiuuiſſes. Digna erat habitaẽ in inferno aĩa
mea Ego pie iħu ſũ ps tãti precij. ꝑ me fudiſti
ſãguinẽ tuũ ꝓcioſũ. nõ me refutes. ego ſũ ouis
q̃ erraui. reqre eã bone paſtor. ⁊ appone eã oui
li tuo. vt iuſtificeis in ſmoibꝰ tuis. Nã ꝓmiſiſti
m̃ ꝙ ĩ q̃cũqꝫ hoã peccõr ingemuerit ſaluus erit

dolens factus ſum·iniquitates meas cognoſco ⁊ delicta mea contra me ſunt. Vere nō ſum dignus vocari filius tuus·quia peccaui in celū ⁊ corā te. Auditui meo da gaudiū ⁊ leticiam·auerte faciē tuā a pccīs meis dele iniquitates meas ſcdm magnam miſericordiā tuam. Ne proicias me·a facie tua. Non ſcdm pccā mea facias michi·neqꝫ ſcdm iniquitates meas retribuas michi·ſed adiuua me deus ſalutaris me⁹·⁊ ꝓpter honorem noīs tui libera me·benigne fac ī bona voluntate tua·vt inhabitem in domo tua omnibus diebus vite mee·vt in ſeculum ſeculi cum habitātibus in ea laudē te. Surge ꝓpera ſpōſe dilectiſſime anime mee·et noli cōſiderare ꝙ fuſca et nigra eſt in peccatis. Oſtende illi faciē tuā ſonet vox tua dulcis in auribꝫ ſuis·vox tua dulcis·et facies tua decora. Ne auertas eam a me ⁊ ne declines in hac hora a ſeruo tuo. ne tradas me ī animas pſequentium me. Expecto te dn̄e Credo videre bona dn̄i in terra viuentium. Veni ergo dilecte mi egrediamur in agrū·videamus ſi floruit vinea mea·conuerte planctū meum in gaudium michi·inclina ad me aurem tuam. Accelera vt de hac lacrimarū et miſeriarū valle eripias me.

¶ Hic pcipit qualiť ſepeliri debeat

Hec vbi vir ſciſſim⁹ continuatis lacrimis ⁊ manib⁹ ī celū erectis

dixit parumper ſiluit· deinde intuens fratres di
xit· precipio vobis filij mei dilectiſſimi· per vir
tem et nomen dñi ihu· vt corp9 meũ cũ diſſolu
tum fuerit in terra ꝓpe preſepe dñi mei· nudum
ſepeliatis· vt illud ferat ſecum rediens· qđ veni
ens apportauit· Nud9 inde egreſſus ſum· nud9
reuertar illuc· ſocietur terra terre· nõ decet ter
ram ſociari lapidibus· appetit enim naturalit
ſuum ſimile quodlibz· Iterꝫ rogo vos kmi mei
afferatis corp9 xpi· quaten9 in ſuo lumiẽ vide
am lumen· vt firmans ſup me oculos ſuos det
michi intellectum· vt inſtruat me in hac via q̃
gradior· ¶ Hic offertur ei ſacramentum·

Nunc quidã fratꝫ ad locũ accedẽs ſactiſſimũ corp9 ihu xpi optulit· Qđ vbi vir dei videre potuit· nobis ei auxiliãtibus proſtrauit ſe in terram· protinus voce et lacrimis quãtum poteãt clamans· Domine quis ego ſum· vt ſim dign9 qꝫ ſub tectũ meum intres· Meruit hoc peccator homo· Certe domine nõ ſum dignus· Nũquid ego melior ſũ q̃ꝫ omnes patres mei· Tu noluiſti moyſi vno ictu oculi te mõſtrãre· cur te nũc tantum humilias vt paciaris ad hominem deſcendere publicanũ et peccatorem· ⁊ nõ ſolũ cũ illo mãducare vis· ſed te ipſum manducari ab illo iubes· Cumqꝫ ꝓpe illum ſacerdos eſſet· Erigẽs ſe vir glorioſus· genibus flexis eum cũctis

terentibus. magnis lacrimis et ſuſpirijs. et ꝙ pluries paciens pectus ſuū dixit. Tu es deus me9. ⁊ dñs meus. qui pro me paſſus es. an for te alius. Certe tu es ille. qui cum deus eſſes: ſo lus ante omnia tempora ⁊ ſine principio geni tus a deo patre eterna et inueſtigabili genera tione. qui cum ipſo patre ⁊ ſpiritu ſancto vn9 deus es. pmanens illud idem quod eras et es intra vnius puellule corpuſculum te clauſiſti. factus homo ſicut ſum. vere et deus ⁊ homo es. ſic enim in virginali vtero hominem ſuſcepiſti ꝙ nec ſine hoīe. de9 es. nec ſine deo homo. ꝙuis nec humanitas ſit diuinitas. nec diuinitas ſit humanitas. Non ſunt confuſe nature. ꝙuis ſit vna ⁊ eadem in te pſona. Nonne es caro et fra ter meus. vere ſic. Famem habuiſti. ſitiſti fleui ſti. meas infirmitates habuiſti vt ego: ſed ta men in te infirmitas peccandi ⁊ defectus nō fu it vt in me. Non enim peccare potuiſti vt ego. Inte fuit corporaliter ⁊ eſt omīs plenitudo gra cie. non enim fuit tibi data gracia ad menſurā Tua enim anima ſtatim cum vnita inſepabi liter fuit diuinitati: omnia pfecte ſciuit. ⁊ potu it que ipſa diuinitas poteſt. quantum ad dīnā naturam. que in te eſt. eterno patri deo equal es. ſed ob illam quam pro noſtra aſſumpſiſti ē dempcōne humanitatem. minor es. nec cum co

aliquod incurris vitupium. Tu namq₃ ille es quem in iordanis alueo baptizante Johanne. vox ſubito paterna celitus intonuit. Hic inqui ens eſt filius meus dilectus in quo michi bene cōplacui. ipſum audite. Et ſpiritus ſanctus ī te vt columba deſcendens. te vnum eſſe cū patre. et eundem in ſubſtantia declarauit. Tu nempe bone ihū pro me crucis tam grande in tuo iſto quod pn̄s eterno corpoē ſubiſti ſuppliciū. vt mortem quam meis incurrerā flagicijs interimēs Animas antiquorū quas dudum dyabolica poteſtas miſeras infernalibus māſionib⁹ retinebat recuperares. et totam humanam naturam que corruerat in mortem ppetuam. tuo cū ipo pacificato patre ad vitam interminabilem. tuo quem pro ipſa fudiſti precioſo ſanguine reuocares. Cui⁹ quidem vite. reſurgēs die tercia de illo in quo mortuus iacuiſti baratro certitudiē₃ firmiſſimam cōprobaſti. quo quidem noſtr̄ ſolidata eſt fides et aucta ſpes. vt ſicut incorruptibilis impaſſibil' ⁊ immortalis reſurrexiſti. ita ſimiliter ⁊ nos ēſurgem⁹. Tu certe bone ⁊ pie ihū poſt tuam mirabilē et ſingularē reſurrectōnem quadraginta expletis diebus. quibus ex pientia lucida indiciorū multiplicium te ab inferis viuum ēſurrexiſſe declaraſti. Et vt nulla oriētur caligo₃ ad celos cunctis cernētib⁹ diſcipul'

tua virtute ꝓpria aſcendens michiq; ianuas re
ſerans padiſi ad dei patris omnipotentis dexte
ram conſediſti· vbi ſine fine ſedes. Tu inſuper
bone iheſu a deo ꝯſtitutus iudex viuorum ⁊ mor
tuorum· ſicut in illo aſcendiſti die: ita intremen
do ⁊ horribili vniuerſalis iudicij die deſcendēs
reddes ſingulis ſecundum opera que fecerunt
Coram te certe tunc procident reges omnis ꝓ
ſtrata erit dominatio· te tunc omnes timebunt
qui te nunc cōtempnūt. Quid tūc tibi infelices
homines qui nunc cum malefecerint gloriātur
dicent· qui te omnia ſcientem cernēt· quib9 nl
lum ampli9 erit remediū miſericordie. Quid in
cōſpectu tuo potētis omnia cernētis oia· ⁊ ſolū
qd̄ iuſtum eſt iudicantis facient miſeri qui totū
ſuum in mūdi vanitatib9 et flagicijs amiſerūt
tēpus· plus diuicijs fallacib9 q̄ꝫ tibi inſiſtētes
plus filios ⁊ filias· ⁊ mundi gloriam momēta
neam· quā te diligentes· cum tuū erga eos ira
tum cernēt vultum. Cum tam ſeuerā exſpecta
bunt ſententiam· cū eos de minimo q̄ꝫ cogitamiē
⁊ ꝓpria accuſabit ꝯſciencia et demonū caterua
⁊ ſimul quelib; creatura q̄ꝫ te deū offendēdo· of
fenderunt· cum videbunt ſtatim cum fucit ſen
tētia diuulgata· ſe adepturos tormēta quibus
⁊ corpus ⁊ anima ſimul cruciabit· cū dyabolō
ſine fine nullum inde ımppetuū refrigerium

exſpectātes. Ve ve miſeris q̄ ſe in iſto tā breuiſ
ſimo tp̄e. tā viliſſimis bonis tpalibꝰ ebrij. que
nō ſolum inopiā nō auferunt ſuis poſſeſſoribꝰ
ſed et ip̄a faciunt ſuā indigentiam. negligētes
in beluas rediguntur. Ve ve. qui ſaltē tāto hoc
timore peccare. ⁊ tuam ꝓuocare iracūdiam nō
deſinūt. ſi tuo nolūt frui amore vt tenentur.
Sed quō De cōmēdacōe ſacramēti
pie ihū. tu cuius tanta eſt magnificētia
vt nulla queat explicare creatura. quē
celi mare ⁊ omnia que eius ambitu continētur
capere nō p̄nt. Qui idem totus vbiqꝫ locorum
p̄ns es. nec intus incluſus. nec extra excluſus. i
dem in celo ad patris dexterā omniū ſupnorū ci
uiū beatitudo ⁊ gloria. qui tue celſitudinis ſpēm
cōtemplantur. Idem in terra. pugilloqꝫ ip̄am
cōtinēs ⁊ ↄcludēs. Idem in mari. ⁊ in abiſſis ad
nutū oīa regēs ⁊ cōſeruās. Idem ī inferno. potē
ter dominās. ſb̄ tāta panis bꝛuitate ↄtineris. nō
pticulariť ſ; integre ⁊ pfc̄e ac inſepabiliť O. ineſ
fabiľ ām̄iracō. o oīm nouitatū nouitas. oculi ī
te vidēt albedinē ſaporē ſētit guſtꝰ. odorē olfcūs
tactꝰ qꝫ ſb̄tilitatē ēpit. ſ; auditꝰ cordi ēp̄ntat in
te illa nō fore accēna. Hic certe ſola p te exiſtūt
accidentia ſine ſubiecto. qꝛ nō vt huānis videtē
ſenſibꝰ pais es ſ; totꝰ xp̄s ihs integer ſic ī celo
ad dexterā p̄ris ēſidēs deꝰ ⁊ hō. Aue pais vite q̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

de celo deſcendiſti. dans te ſumentibꝰ digne vi
tam. nõ ſicut mãna quod ĩ deſerto noſtris plu
it pr̃ibus: de quo omẽs qui mãducauerũt mor
tui ſũt. Certe qui te digne ſumit. ꝗ̃ꝗ̃ morte cor
porali aĩa a corpore ſeparet. non tamen morie
tur ĩ eternum. quia nõ illa ſepatio mors eſt. ſꝫ
de morte ad vitam trãſitus. Unde qui digne te
manducat in mundo: mũdo moriens. tecum ĩ e
ternum viuere incipit. O quã p̃cioſa mors illa
eſt. anteꝗ̃ homĩes mortui ſunt viuere ĩcipiũt
Tu panis angelorũ. tua viſione angelos refi
cis ⁊ glorificas. Tu eſca es anime. non corpis
ĩpiguans mẽtem non ventrẽ. Qui in te nõ ĩ
piguatur virtutibꝰ. nimis eger iacet ĩ flagicijs
Tu te manducantem vt condecet ĩ te trãſmu
tas. vt tui pticipacõe efficiatur deus. nec tamẽ
ĩ illum trãſmutaris velut alia corpea facit eſca
Sed ve. te ĩdigne ſumẽtibus. certe ad ſui penã
⁊ reatum. te iterũ crucifigunt. nõ ꝙ te dijudicꝫ
illa mãducacõ. qm̃ impaſſibil' ⁊ immorlis õio
es. Heu michi dñe quid dicam. quot hodie ſa
cerdotes te comedũt ĩ altari vt carnes pecudũ
⁊ volucrum ymmo peiꝰ nocte mulierũ fruũtur
actu turpiſſimo. ⁊ te mane maſticãdo comedũt
Ubi dñe latitas dormis ne an vigilas ẽ tibi hoc
acceptũ ſacrificiũ. eſt hec oblatio quam eligis.
exaudis p̃ces eorũ de celo. ⁊ de ſede maieſtatis

tue. Vere ſi hoc velles ſacrificium et libamen: mendax fieres ⁊ peccõꝝ ſocius. Certe dñe ſi vera ſunt que locutus es. p os ꝓphetaꝝ. ſi iuſtis ſolum ſupplicacõnib⁹ preſto es. et ſi ſolum tibi placet equitas. hoc tale impediendum ē ſacrificium ne fiat. ꝗꝗ̄ in ſe ⁊ natura ſui ſacrificium bonum ſit nec poſſit violari a malis ſacer dotib⁹. quia malicia nō diiudicat ſacrificium. Vnde huiuſmodi ſacrificium fit ad ſacerdotis ꝑiu dicium et dampnacõnem. nec pro quib⁹ fit ꝓdeſt. ymmo vt veriſſime dicam. Qui vitā ſacerdotis cõcubinarij agnoſcit. ⁊ eum pro ſe celebrare facit. fit in eiſdem peccatis conſcius. necnon ⁊ pene ꝑticeps. O magnum et inſcrutabile miſterium. panis accidentia franguntur p ptes ⁊ tamen in qualib; manes particula totus et integer xp̄us. ſicuti eras antea. O humanoꝝ illuſio ſenſuum. frangūtur illa que huānis ſenſib⁹ in te videtur accena. ⁊ tñ nec frāgeis nec corrūperis. Te dētes vident maſticaē veluti materialē panē. ⁊ tñ nūꝗ̄ maſticais. O nobile cõuiuiū i q̄ ſub panis ⁊ vini ſpecie tot⁹ xp̄s deus ⁊ hō ſumitur. ⁊ ita tot⁹ in panis ſpecie ⁊ in qualib; eiuſdꝫ ꝑticula. ⁊ in vini ſpecie ⁊ in qualib; ei⁹ gutta. ſicut in panis toci⁹ ⁊ vini ſpecie ſimul. Nā totus ꝑfectus ⁊ integer ſub panis ſpecie. et ſub qualibet ei⁹ ꝑticula quantūcūq; minima continetur

et idem totus in vini ſpecie. et in qualibet guttā pmanet. O eſca ſacratiſſima. quam vere come dens. de9 efficitur. Juxta illō. Ego dixi dῇ eſtis et filij excelſi omnes liberatur a malis. impletur bonis. et immo̅ꝛ̅lis indubitanter efficitur. O ſacrum noſtre pegrinacōis viaticum. quo de hoc neq̄ꝑ ſeculo peruenitur ad celeſtis iheruſalē cō ſortium. Patres noſtri in deſerto manna come dētes non puenerunt ad terrā ꝓmiſſionis. qui vero te comedit: in tui fortitudine ambulabit ad montem dei oreb. O comeſtio delicatiſſima. ī qua omnis ſaporis et odoris eſt ſuauitas. omne delectamentum. omnis medicina. oīs ſuſtentatio. et omīs requies a labore. necnō et omne qđ deſiderari poteſt. Tu certe vita es. qua omnis viuit creatura. et ſine qua moritur. tu certe vita es. vitalis. dulcis. et amabił. atq; iocūda. O odoris tui ſuauitas egros recreat et debiles. quos tuus facit ſapor ſalubres et fortiſſimos. Tu lux illa inconpꝛehenſibił. que oēm illumiās hoīe; venientem in hunc mundū. Tua mi dn̄e ē oīs potentia. tuum omne regnum. ante te curuabitur omne genu. Omnia quecūq; vis facis in celo et in terra. et in mari. et in abiſſis. Tue nil ē qđ poſſit reſiſtere voluntati. Jn te et ex te. et per te ſunt omnia. et ſine te nichil. Eya ergo fidelis anima gaude epulare. ne moꝛeris hijs paſci

delicijs·nc pigriteis hoc frui cõuiuio.in quo nõ
carnes hircoꝝ aut tauroꝝ·vt olim in lege:ſed
ſaluatoris tui corpus ſumendum ꝓponitur. O
ſignum dilcõis ineſtimabile.vt idem ſit dator
quod datũ.⁊ donator eſt ipm̄ donũ.Ꝙ magna
dulcedo tua dn̄e·quam abſcõdiſti timẽtibus te
et pfeciſti eam ſpantibus in te. O ferculum ex
cellẽtiſſimũ·venerãdũ·colẽdũ·adorãdũ·glorifi
cãdũ·amplectẽdũ · omnib⁹ laudibus extollẽ
dum.exaltandum·cunctis p̄conijs firmiter in
cordis viſceribus retinendum.et ppetuis tẽpo
ribus animo affigendum. Cecidit homo per ci
bum ligni vetiti ad miſeriam. Per te eleuatur
ad eternam gloriam. Tu certe in rectis et eru
ditis habitas cogitacõnibus. Tu miſerrimum
arrogantem et diuitem ſuperbum deteſtaris
eum dimittẽs inanem et vacuum.⁊ de te fame
licum·tu paupem iuſtũ piũm ⁊ humilem·omi
bus eos implens diuicijs tue domus vbertate
ſacias. In te ⁊ per te eſt rectũ iudicium ⁊ equi
tas. Tecũ prudentia ⁊ fortitudo·⁊ omis victo
ria.per te ſancti regnant in celeſtibus·per te
doctores predicant · per te iuſtus contra ho
ſtes viriliter dimicat. Tu ſuperbum potentẽ
deponis de ſede exaltando humilem. Tecum
ſunt omnes diuicie.te diligẽtes diligis·qui ad
te puro corde vigilãt:te inueniunt quoniam

cum ſimplicibus ꝛ rectis corde graderis. Tu ſo
lus ante omne principium. omnium eras finis
ꝛ principiū. tu ſolus ſine tēpore eterne a deo pa
tre genitus. quā beati qui te diligūt. qui aliud
quā te non deſiderant. qui de te aſſidue cogitāt
Qui te digne comedunt. qui tecū manentes vi
as tuas omni tempore cuſtodiūt. Certe qui te i
ueniunt: vitam inueniūt. ꝛ hauriunt ſalutem
interminabilem. O eſca mirabilis ac ſtupenda
delcābilis atqꝫ iocūda. tutiſſima atqꝫ ſuper oīa
peroptanda. In qua tot ſunt innouata ſigna
ꝛ mirabilia immutata. in qua omne habet̄ de
lectamentum ꝛ ad oīm graciarū proficimus in
cremētum. Quā ſingularis ꝛ inaudita tua libe
ralitas. q̄ ſuperhabundātiſſima ꝛ prodiga lar
gitas. vt tui neminem ex ſortem facias niſi ad
te venire cōtempnat. Si quis ergo puulus eſt:
ſecure ad te veniat. et te comedens magnus fi
et. ꝛ relinquens ſemitas infancie per vias am
bulabit prudentie. Si quis debilis eſt. ad te de
clinet. ꝛ protinꝰ fiet fortis. ſi quis infirmus: ſa
nabitur. ſi quis mortuꝰ eſt. ſi audire voluerit:
vitam interminabilē apprehendet ſi quis mag
nus eſt ꝛ fortis. nec hic te deſerat. nam ſupha
bundanter in te inueniet quo paſcatur. Nemo
certe ſine te viuere poteſt ad momētum. tu ſolꝰ
das omnibus creaturis vitam. Idcirco deficit

coꝛ meum et caro mea deus coꝛdis mei ⁊ pars
mea deus ī ſecula. in te ſolum delcātur coꝛ meū
in te exultat aīa mea. Tibi ſoli cupit adherere
mēs mea qm̄ qui elōgant ſe a te pibūt. Tu au
tem dn̄e ne lōge facias auxiliū tuū a me. Sꝫ tu
am inclina ad me aurē mie. Te edat paup et
inops et ſaciet. ⁊ tūc viuens coꝛ laudabit te. O
lux inuiſibilis in extinguibilis. et omnia vere il
luminās. Ecco huic ſecus viam. miſerere mei
fili dauid clamanti. viſum tribue. quo te vide
at. ꝓpicius queſo eſto domine huic peccatoꝛi. vt
ſis michi in adiutoꝛium in locumqꝫ refugij. ſal
uum me faciens. Et tunc ſi ambulem in medio
vmbre moꝛtis: non timebo mala. quoniā tu me
cum eris. Moꝛtuꝰ en pie ihu iaceo. exurge reſu
ſcita me ⁊ cōfiteboꝛ tibi. Eger ⁊ infirmus ſum.
cui nulla eſt amplius in carne ſanitas. Medi
cus es: ſana me. nudus affligoꝛ frigoꝛe. diues
es. induc me fame in hac ſolitudine pereo. cibꝰ
es. ſaciā me ſicio. ſalubre poculum es. inebria
me. Infixus ſum in limo pꝛofundi et non ē ſub
ſtantia. veni in altitudinem maꝛis. ⁊ tempeſtas
demerſit me. Laboraui clamans. rauce ſunt fa
cte fauces mee iā intrauerūt aque vſqꝫ ad aīaꝫ
meam. Educ me de laqueo iſto pꝛotectoꝛ meus
gubernatoꝛ meus. firmamētum meū ⁊ refugiū
dux meus. rex meꝰ. ⁊ deꝰ meus. In cuiꝰ manibꝫ

cõmendo ſpiritum meum. quem in crucis ſtipi
te redemiſti. cui vitam ⁊ miſericordiam tribuā
ſti. Reſpice dñe humilitatem meam nec cōdu
das me in manus inimici. Hodie tecum ingre
diar in locum tabernaculi ammirabil. vt inha
bitem in domo tua in longitudine dierꝫ in ſecu
lum ſeculi. ¶ Hic trāſit de morte ad vitam

His finitis verbꝫ vir dñi glorioſus ſacrū
dñi corpus ſuſcipiens ad terram ſupinꝰ
redijt. deinde manus in modum crucis
ſupra pectus tenens ſymeonis ꝓphete vaticini
um decantauit. Quo finito ſubito cunctis cernē
tibus qui aderant. tanta in loco in quo iacebat
lux effulſit diuinitus. vt inſtar ſolis radij ſplē
dor quorūlibet vibraret oculos. nec poſſent mo
rientem virum glorioſum aliqualiter intueri.
Qua quidem luce ad horam ꝑmanente: circū
ſtantium quidam agmē angelicum ibi viderūt
vndiqꝫ diſcurrentium. vti ſcintille in arundine
to ſolent. quidam vero angelos non viderunt
Sed vocem lapſam celitus audierunt. ſic dicen
tem. Veni dilecte mi. tēpus eſt enim. vt merce
dem accipias de laboribus quos mei cauſa viri
liter ſupportaſti. Quidam tamen nec viderunt
angelos. nec illam audierūt vocem. ſed tantū
cum hijs a Beato Jheronimo illa finita voce hec
audierūt verba. Ecce ad te venio pie ihesu ſuſcipe

quem tuo redemisti sanguine. tūc subito illa lux diſparuit. Et illa ſanctiſſima anima tanq̄ ſydꝰ omnibus virtutibus radians. carnis reſoluto ceno. celorum regna adijt glorioſa. In quibus iam certe luminare cōſpicuum renitet. a ſplendore infinite beatitudinis et multorum choruſcacōne prodigiorum. quoniam nec poteſt ciuitas abſcondi ſupra montem poſita. nec voluit deus vt in morte eius lateret ſanctitas. cuiꝰ vita ſanctitatis cauſa fuit. et ſalutis tocius eccleſie militantis. tantus demq; illa recedente ſanctiſſima anima odor ſubſecutus eſt per dies nō modicos. vt nulla forte talis recordetur etas. Sed certe dignum fuit. vt illius merita odoris precipue darerent indicio. qui ad vnitatem fidei intemerate menbra fetida ſuorum verborū euocauerat odore.

Quō dn̄s reuelauit cyrillo Epō tranſitum beati Jheronimi

Hora nanq; cariſſimi patres et domini huius tranſitus glorioſi diei erat vltima. in qua quidem a ſui athlete piꝰ dn̄s gloriā demōſtraret. a omnibꝰ qui in ecclie domo habitāt ꝓferret clarum lumē hoc modo Cyrillo epō trāſitū glorioſi Jheronimi ipē dn̄s reuelauit. Cum iam dicta hora Cyrillus eps deuotus in ſua cellula oracōnibꝰ inhereret. ſurſum in ſpū raptus velut in extaſi

poſitus ſubito q°dam a monaſterio in quo vir
ſanctiſſimus migrauerat vſq₃ ad celū mirabi
le ⁊ ſpecioſiſſimū vidit iter. cuius tāta erat pul
chritudo et admiracō. vt ſicut eodem poſtmo
dum teſtante cognouim⁹. ſtupore velut amēs
effectus. Huc illucq₃ admirans ſui paulisp ere
debat obliuiſci. In hac ſiquidem mentis poſit⁹
anxietate: eleuauit oculos ⁊ ecce angelorū ma
xima a monaſterio ſocietas veniebat alterna
tim melodiarum ⁊ mellifluorū cantuum voci
bus cōcinnentium quorum videbatur vocib⁹
celum ⁊ terra ⁊ omnia que eorum continentur
ambitu vndiq₃ reſonare. ferebant etiam ſingu
li angelorum ſingulis manibus accenſos cere
os. quorum claritas ſolis repellabat lumē. Sz
quid additur ammiracōni admiracō: ad celos
vertens cyrillus oculos. non minorem cernit ā
gelorum numerum modo ſimili iſtis obuiā ve
nientium qui rei hui⁹ anxius expectat euentū.
Interrogaſſet quidem quid hoc eſſet: ſed ita
eum ſtupor oppreſſerat. q̄ quid diceret neſcie
bat. At illo diucius expectante glorioſam vidit
Iheronimi animā pre cunctis qui preibant an
gelis ⁊ ſequebantur mira decoratam pulchri
tudine venientem. ad cuius erat dexterā ſalua
tor cum ea pariter veniendo. Que quidem in loco
quo cyrillus degēbat gradum figens ⁊ ſtans

eum taliter allocuta eſt. Agnoſcis ne me. Ad quam ille. Minime quidem Quis enim es qui tan to ceteris honore emines Et illa de Iheronimo vnquam fuit aliqua tibi cognitio. At ille Certe quem nominas ſingulari affectu diligo caritatis. ſed queſo quis es. Et illa Eius ſum anima. que gloriam iam optineo quam ſperabam. Ad meos pergito filios et que vidiſti nuncia eis. vt et a luctu deſinant et meo ſtatui congaudeant quem elegi. Quibus omnibus finitis. Omnis illa beata viſio ab eius euanuit oculis. et protinus in ſemet reuerſus fuit Cyrillus ineffabili gaudio perhabundans ita tamen quod per totam illam noctem non ſe a lacrimis potuit pre mentis leticia continere. Quam ergo mirabilis eſt deus in ſanctis ſuis. mirabilis in maieſtate faciens prodigia. dextera domini fecit virtutem. dextera domini exaltauit eum. notam faciens in populis virtutem eius. O diuini amoris immenſitas. diuine largitatis affluentia. quid enim iſti ſuo potuit facere filio honoris et gracie et non fecit. cum tam copioſa et inuita et in morte erga eum fuerit magnificentia. Dedit enim dominus ei claritatem eternam. et nomine eterno herditauit illum et fecit eum heredem gaudiorum ſupernorum in quibus permanebit in ſecula. Quam ſingularis honor et admiranda

gloria excedens pene alioꝝ glã sanctoꝝ et honorē· vbi non ſolum illam ſanctiſſimam aīam quaſi omnes celeſtes comutantur cohortes: ſꝫ ipſe etiam ꝙprius etiam ſaluator. Nec enim i celo ſolum fulget in ſignijs dignitatum illa btā anima. Sed etiam corpus ſuum ſanctiſſimū nō ceſſat in terris radiare miraculis ad cuius narracōez ꝯgruū ē redire. ¶ Hic defunctꝰ eſt

Defuncto nāqꝫ vt dictum eſt viro ſanctiſſimo· hora cōpletorij: corpus illud tātis fragrans aromatibus· cuſtodiētes totā illam inſompnem noctē ducentes circa eum in magnis ſiquidem pro dampno qđ cūctis obuenerat fletibus· et pro ſua quam iā obtinuerat gloria gaudijs vigilauimus. Mane autē facto diuinis peractis vt cōdecebat miſterijs· debitiſqꝫ obſequijs honore debito conſummatis: in bethleem iuxta preſepe in quo ꝓ nobis criſtus de intemerata ibidem ſancta maria virgine natus infans vagijt· corpꝰ illud ſacratiſſimū ſacratā tum cooptū lintheo· vt in terra ordinauerat ſepeliuimus. Quātis autem ipſo die ꝗ etiam ad pñs miraculis glorioſis mirificauit dñs ſanctū ſuum et filiū Iheronimum: non foret enarrare ſufficiens lingua carnis. Sed tāmē quedam de multis ne noſter nimis ꝓlongetur ſermo miraculis· referam. Quidā a natiuitate cecus in ipō

ſepulture ſue die videndi beneficium· corp9 ſan
ctum tāgens optinuit. Cuidam etiā iuueni ſur
do ⁊ muto ſanctiſſimū corpus deoſculanti· ſolu
to auris ⁊ lingue ligamiē ⁊ loquendi ⁊ audien
di gracia eſt cōceſſa. Et certe dignū erat vt qui
cecitatis vere lucis q̄ xp̄us eſt tenebris obceca
tos ſuis ſanctiſſimis doctrinis ⁊ exēplis illumi
nerat· ſurdis quoq; ⁊ mutis in diuinis opibus
veram exercuerat medelam· vt ⁊ diuina intelli
gerent documenta· et catholice fidei cōfiterent
racōnes· quas ſpernebant in die ſui obitus Ihe
ronimi glorioſi· et cecis lumen tribuerat corpo
rale· et ſurdis et mutis concederet ſanitatem.
Quam plurimi vt aſſerunt qui viderunt a ne
phandis ſpiritibus obumbrati in loco quo ſan
ctum quieſcit corpus clamantibus diris vocib9
demonibus. Sancte Iheronime cur tam dire ī
ſequeris nos. Tu noſtrum ſemper flagellum
fuiſti· et viuus ⁊ nūc mortuus· et ſunt mirabili
ter liberati. Et hereticus quidam dum predcīm
beatum Iheronimū blaſphemaret· ⁊ eius fore
dignum corp9 incēdio dicēt; vlcōne diuina· ad
aliorum hereticorum formidinē· in ligni ſpeciē
eſt mutatus· et ſubito cunctis qui aderant vidē
tibus· ignis celitus eum inuaſit· et cum taliter
conbuſſit· q totus in cinerem eſt cōuerſus. Ad
hec magna hereticorum multitudo cū tantam

fue ſanctitatis aduerterent expicientiam· et ad
veritatem ſacre fidei tantis et tot apertis ſigno
rum indicijs· tamq̄ꝑ quibuſdam clamātibus p̄
conibus vocarentur· ad ipſius ſacratiſſime et
intemerate fidei lumen redierūt. Quid plura di
cam: certe in generacōe ⁊ generacōnem vix an
nunciarem que per illum deus oſtendere voluit
vt magnificaret eum et colendum exhiberet
vniuerſis. Quā magnus certe eſt iſte· tot faci
ens mirabilia· cui certe non eſt ſimilis ſcd̄m o
pera ſua. Magna ⁊ magnalia de hoc per mūdū
reſonēt vniuerſum. Sui glorioſi triumphi exi
liat fama in omnem terram· ⁊ in extrema terra
rum ſpacia rutilent ſua lucida ſigna. Jam tan
torum miraculorum multitudine corroboretur
intemerata fides. Quot enī infirmis integram
ſanitatem concesſerit poptam: enarrare tederz
in immenſum. Et tempus ⁊ vita ⁊ omnis huā
nus deficeret ſenſus· ſi vellet omnia indagare·
que operatus eſt in diebus noſtris· que auribz
noſtris audiuim⁹· nec ſunt occultata a filijs ho
minum. Letetur itaqz totus fidelium cet⁹· et cā
ticum leticie ⁊ exultationis deo concrepet alta
voce· q̄ꝑ ex eis proſilijt ſtella micās in celi firma
mento· cuius fulgentes lucis radij eos dirigūt
in celeſtem patriam adeūdam. Jſtius certe vi
ta ſacratiſſima eſt omnibus diſciplina· mores

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſui ſunt omniū fideliū inſtituta. Aſſint hodie
ſacre matris ecc̄ie filij et pro tāti filij receſſu pie
lacrime. et ꝓ tanta ei⁹ gloria ineſtimabile gau
dium habeant. liceat ergo inſtar pie matris ei
pias lamētacōnes impendere. cum tanto ſe cer
nit priuatam filio. viduatam viro. deſtitutā pu
gile et capitaneo. inciſam palmite. quem in a
gro fidei plantauit et coluit. Non michi queſo
imputetur filio tanto orbato patre. ſi pre do
lore dampni tam ineſtimabilis ea referam q̄
non decent. Sepe namqꝫ ex cordis habundan
cia plura homo loquitur que non vellet. Quid
heu cariſſimi patres et domini nunc vobis re
feram circumquaqꝫ proſpiciendo pargens. vt
forte meum quem dira mors abſtulit patrem
Jheronimū inuenirem. et non inuenio quem di
ligit anima mea. cui⁹ amore lāgueo. Tedꝫ aīaꝫ
meā vite mee. qm̄ ablata eſt a me vita mea. et
excuſſus ſum ſicut locuſta. et exaruit virt⁹ mea
et lumen oculoꝝ meorum extinctū eſt. Quale
michi amplius erit gaudium in mūdo. cum lu
men meum videre non poſſim. Obſcuratus eſt
enim ſol meus. et luna non ſtat in ordine ſuo.
Ouis cū lupis quid faciet. paſtoris p̄uata mu
nimine. Quomodo viget arbor radice detrunca
ta. Quid heu dira feciſti mors cur patrē ēcipiēs
filiū tā mendicū et oībus bonis exulē dimiſiſti

O mors crudelis·non illi ſed michi et pene toti
eccleſie·q̄ ſurripuiſti athletam. Cur nō diſtuli
ſti eum recipere. Quare aliquātulum non auer
tiſti faciem tuam ab eo. Scis quid feciſti nūq̄d
non cōſideraſti quem tam velociter a nobis ſb
ripuiſti·qꝫ non ſit in mundo ei ſimilis·in virtu
te·doctrina·⁊ ſanctitate. Hic certe princeps pa
cis·dux iuſticie·doctor veritatis·⁊ equitatis ar
miger·intemerate fidei cōtra hereticos bellator
fortis·cui⁹ ſagitta nūq̄ꝫ abijt retrorſum·nec de
clinauit clipeus eius in bello·⁊ ei⁹ nunq̄ꝫ ē auer
ſa haſta. Inditi xp̄ianorum plebis flete·quoni
am cecidit dux noſter·vox in rama reſonet·tā
ti filij receſſum pie ploret ecc̄ia. Iam circumda
bunt eam canes multi·⁊ cōcilium malignantiū
obſedebit eam·qm̄ longe factus eſt ab ea auxi
liator eius. Iam ad ſuam non aſpicit defenſio
nem·iam tribulacō proxima eſt ⁊ non eſt q̄ ad
iuuet. Iam in ſepulchro iacet protector ſolut⁹
non ſurget certe aduerſus malignantes in eā.
Idcirco clama in cilicio ⁊ in planctu pia mater
Induere veſtes viduitatis·tanto viduata filio
Heu vaticinabuntur pſeudo ꝓphete et ꝓpheta
bunt viſiones mendaces·⁊ fraudulentas diui
nacōnes·et ſeductōes cordis ſui in nobis·⁊ cer
te non erit qui reſiſtat eis. Siccatus ē eni fons
vite ⁊ vena diſperiit aquarū viuentiū. Sed et

tu quid dicis cariſſime pater damaſi. Vbi plꝰ
queres quē tu diligebas Jheronimū. Vbi tua
norma itineris. Cōſiliator ductor ⁊ doctor. quo
abijt tuus Quando queſo ſcribes ei ſine tuo ſū
Jheronime cariſſime cōſilio velut abſciſum a
corpore menbrū. Scribe ſcribe queſo ne pigrite
ris. vt ſi tua locorum diſtantia poptata careo
viſione: ſaltē tua aſſit michi memoria frequēs
tuis aſſiduis lr̄is graciosis. Teſte deo in nullo
viuenciū vt vite mee ſpei firmo anchoram. plo
ra igitur. reducāt oculi tui lacrimas p diem et
noctem. qm̄ defecit anchora tue ſpei. Aruit ſcribē
tis manus tāꝗ flos feni. Jam non erit ampliꝰ
tibi eiꝰ memoria. vox certe ſua dulcis ⁊ iocūda
que in auribus fidelium erat mel dulciſſimum
ſiluit. Heu qualem amiſiſti conſiliatorem et ad
iutorem. Certe iam in multitudine cōſilioꝝ tuo
rum defeciſti. non erit qui frangat panem vite
tibi. Extincta ē lucerna in medio eccleſie micās
vt nō nobis ſed ſibi luceat. nō mundo ſed celo
ſplendeat. Quid ergo dicam Cui cōquerar vn
de in hoc michi veniet auxilium vt cōſoler. Cer
te vt fateor a dn̄o factum eſt iſtud. Et ideo ſibi
dicam. Cur bone ihu tā velociter a tua ſponſa
quā in cruce moriēs deſpōſaſti tm̄ abſtuliſti fili
um ꝓtectorē ⁊ cōtra eius hoſtes belligerū forte
voluiſti eum habere tecum. Certe dn̄e non eo

egebas vt ipſa. bene quidem ei ſubueniſti. ſed nos orphanos reliquiſti. Non conqueror quod michil aliud quam quod iuſtum et equum eſt feceris quoniam certe iam ipſe merebatur. finem imponere huius vite laboribus. et tecum eſſe. ſed doleo quod tantum intrauit eccleſia dampnum eo abeunte. vtinam eum redderes vt tuam egeret eccleſiam ſtabiliret. et defenderet velut prius. Quid deinceps bone iheſu facient iacentes filii. efurientes. circumeuntes famelici ciuitatem vt canes. non habentes qui eis panem frangat. Sunt oues errantes non habentes paſtorem. diſcipuli ſine doctore. ceci ſine ductore. Heu pater pie ihe ronime noſtre ſuſtentacionis baculus vbi es. Quid faciet tuus currus ſine te dulcis auriga. vbi cubas indica nobis. Cur es nunc terre ſocius qui in te nichil voluiſti fore terrenum. Bethleem Bethleem ciuitas iuda que non minor es de principibus eccleſie retines. quid feciſti. Redde nobis quem retines patrem. Sed et tu terra quare audes retinere hominem non tuum. qui nil geſſit terrenum vel carnale. Certe ſua eſt doluit carо. Suſpende et tu piiſſime theodoſi in ſalicibus organa tua non pius ceſſet fletus. cum tui dilecti Iheronimi recordaris quem amiſiſti. Tanta tibi demum inſit dolorum affectio. quanta extitit dilectio tanta ſit lamentatio. quantum dampnum. Sed

que poſſit mortalium explicare lingua· quanta
eo ſupſtite aderat toti eccleſie vtilitas quanta
xp̄ianorum ſingul' ſalubritas· quantū certamē
quantaq; hereticas deſtructio ac diſpſio. Hic
certe omnibus criſticolis amabilis erat· ⁊ deco
rus in vita ſua. et ideo eius ꝺ̃ceſſum ſingulis fle
re licet· nec eſt qui ſe abſcondere vel excuſare
poſſit. Ne igitur noſter nimis ꝓtrahatur ſ̄mo
vt breuiter concludam· que pro nr̄o dampno
ad dolorem attinent· et que ex illo ꝓueniebat
omnibus vtilitas· et exultacō: explicari non po
teſt· ita dolor ⁊ lamentacō. Ceſſet ergo dolor a
beat triſticia· quibus cum attingere non poſſu
mus que vellemus. Que non ſolū nullū adhi
b; remediū dolori ſ; auget/ ſi patrē nr̄m diligi
mꝰ eiꝰ leticia gaudeamꝰ. Nō vere diligit· q̄ ſua
tantū vtilitate diligit. Idcirco· ⁊ ſi ꝓ ea que no
bis euenit inutilitas dolemꝰ· et pro eiꝰ que reci
pit gaudijs colletemur. Aſſit ergo nobis. Ho
die cauſa magne leticie. Cātet quilibet noſtrū
nouū dn̄i canticum. Sonoris iubilet vocibꝰ ma
ter eccleſia in ymnis ⁊ cōfeſſionibꝰ plaud; ho
die plebs catholica. vndiq; iocūdetur xp̄iana
cōcio. Hodie certe optinuit Iheronimꝰ· quod
tanto eſtuabat deſiderio. Hodie deuictis hoſti
bus· ſecurū optinuit triumphum. Certe oībꝰ
expletis laboribus requiem poſſidet ſine fine.

Jam non eſuriet neqȝ ſciet amplius. neqȝ cadȝ ſuper illum ſol neqȝ ullus eſtus. Ablata eſt ab oculis eius omnis lacrima. Abijt luctus. iā cer te dolor ſibi deinceps non erit. Jam certe merce dem habet. pro qua toci⁹ vite ſue tempore labo rauit. Conſolemur ergo. dem⁹ magnificentiā deo noſtro. qm̄ dei perfecta ſunt opera. ⁊ omēs vie eius iudicia. Confiteamur dn̄o ⁊ collaude mus deum ſaluatorem nr̄m. qm̄ non dereliquit ſeruum ſanctū ſuum ſine adiutorio in tribulati onibus. que in agone hui⁹ vite miſerrime cir cumdederunt illum. Sed adiutor et protrector ſuus ſcūs liberauit corpus ſuū a pditione. a la queo lingue inique. et a labijs operantiū mēda cium. ⁊ eum ſublimiter collocauit infra patris manſionem. ibi omne eſt gaudiū. omnis ſuaui tas. omne qđ deſiderari poteſt. Vbi felix et glo rioſa eſt refectio aīarū poſt labores ⁊ erūpnas vbi dulcis ſollempnitas angelorū. Vbi vna ſo cietas ⁊ caritas oīm ciuium ſupnorū. ibi certe neminem dolor aut timor concutit. ibi nulla pei tus agnoſcitur anguſtia tribulacō aut aduerſi tas. Nulla ibi infirmitas nomiātur. nemo enī de ſuo defraudatur deſiderio. procul ibi diſtat mors. nulla ibi prorſus pn̄tis glorie expectatur minoratio. ſed augmentum. ſcilicȝ cū omnium vniuerſalis erit reſurrectio mortuorū. ibi tunc

corpus cuiuſlibet ſanctoꝝ ſimul cum aĩa predi
ctam gloriam. quam nũc ſola poſſidet anima ſi
ne interminabili poſſidebit. Quis autem ange
lorum vel hominũ quãta ſit minor pticula gau
diorum ⁊ glorie que ibi ſunt eſſet ſufficiẽs enar
rare. Quis eſſet intellcũs ad hoc intelligendũ
ydoneus. que nec ocul⁹ vidit nec auis audiuit
nec in cor hominis aſcendit. Certe ſi hec quanta
ſint gaudia conſiderentur. terrena omnia vilio
ra omni ſtercore apparebũt. Si hec tpalis vita
illi comparetur. hanc quilibet hominũ extingue
re. q̃ ocius poterit ardeſcet. vt illius capax effi
ciatur. Hec vita caduca ⁊ momẽtanea reſpcũ
illius. mors pocius eſt dicenda q̃ vita. Omis
mundi fallax et vana leticia. pondus amariſſi
mum et grauis ſarcina. Hanc quippe ſarcinam
deponens Jheronimus ſanctiſſimus optimam
illam elegit partem que ab eo nullo auferetur
tempore. Rogo gaudete cantate exultate et
pſallite q2 pater noſter gloioſus nauim plenã
celeſtibus diuicijs eternisq; mercibus iam cõ
cupito in littore collocauit. Anchoram ſpei trã
quilla in ſtatione firmauit. Jam certe brauiũ
optinet. pro quo in agone huius ſeculi ab om
nibus illicitis ſe abſtinendo cucurrit. Jam pi⁹
victor de ſuis hoſtibus triũphauit. cũ quibus
ſcuto timoris dñi munitus viriliter dimicauit.

Jam denarium recepit pro quo tanto labore in
vinea ſcī ecctie laborauit. Jam talentū dño red
didit duplicatum. pro cuius mercede in gaudi
um dñi meruit introire. Propter hoc gaudens
gaudebo ꝛ cantabo dilecto patri meo canticum
nouum. vt ſit laus eiꝰ in eccleſia ſanctorū. Ecce
dilectus pater meus candidꝰ. ſpecioſiſſimꝰ ele
ctus ex milibus. in quo nulla eſt macula. paſci
tur inter lilia ī vinea dñi ſabaoth. Ecce flos cā
pi ꝛ roſa nimio fragrans odore. de orto nuper ec
cleſie. in viridarium dñi eſt tranſplantatꝰ. Ec
ce cypreſſus in celi altitudinem ſe extollit. ad ī
ſulas longe diuulgetur nomen ſuū. vt ſit inet
num eius memoria in benedcōne. Exaltate igit
cariſſimi patres et dñi. laudate et letamini. qꝛ
decet laudare dominum. qui mirabilis eſt in ſe
ꝛ in ſanctis ſuis. Letetur om̄is orbis. erubeſcāt
fallaces heretici. et iam ſe noſcant ad nichilum
deueniſſe. Certe non eſt mortuus. vt eſtimant
ſui hoſtes. ſed certe victor regnat in terra viuē
cium. Jam certe refulget eius claritas p eterna
palacia. Jam veteribus depoſitis armis fragili
bus: noua induit ac ꝑpetua. Hodie vndiqꝫ fa
cta eſt in populo criſtiano leticia. Exultet preci
pue ſacra mater eccleſia. cuiꝰ hodie glorioſus fi
lius ꝛ cultor amator ꝛ ꝓpugnator precipuꝰ oī
bus extirpatis hereticis dogmatibꝰ cum ſuis

fallacibus auctoribus de agro fidei catholice et
doctrinis ſacratiſſimis ⁊ prefulgidis ſignis ac
prodigiis vt ſol relucet inter agmina beatorū
Vale ergo Iheronime glorioſe. noſtri ſemꝑ ſa-
ciens apud deum memoriam. vt tua valeamus
piiſſima interceſſione ab omnib⁹ protegi noci-
uis ⁊ in futuro gaudia que iam tu poſſides adi-
piſci. Amen.

Explicit epiſtola beati Euſebii. Ad ſanctū da-
maſum portueñ epiſcopum ⁊ Theodoſiū Ro-
manoꝝ ſenatorem. De morte glorioſi cōfeſſo-
ris Iheronimi. Doctoris eximii.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

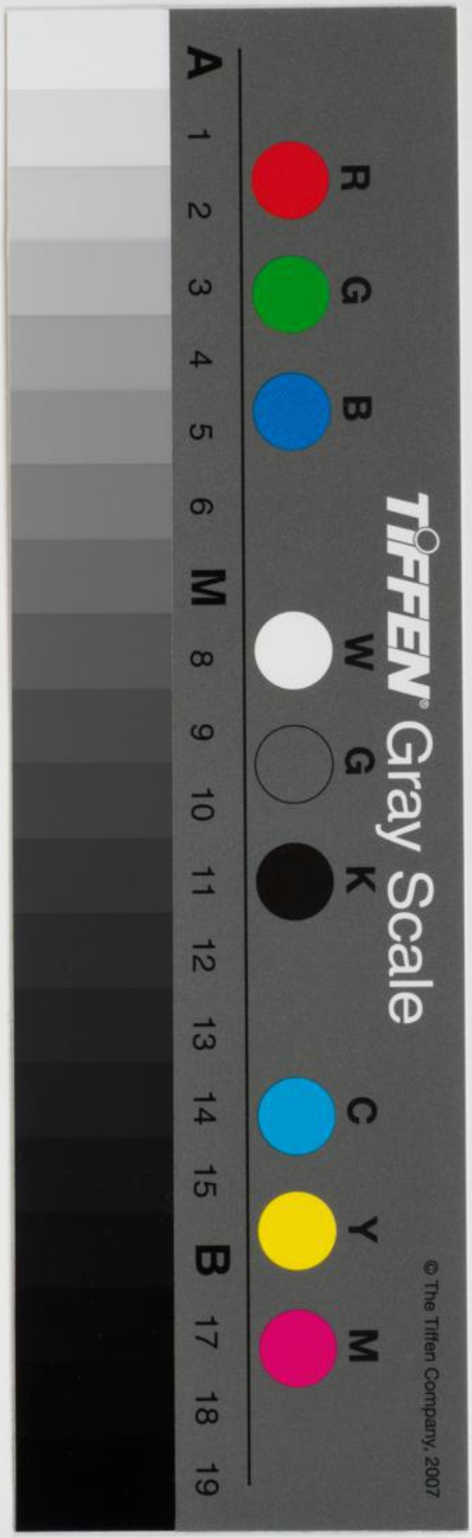

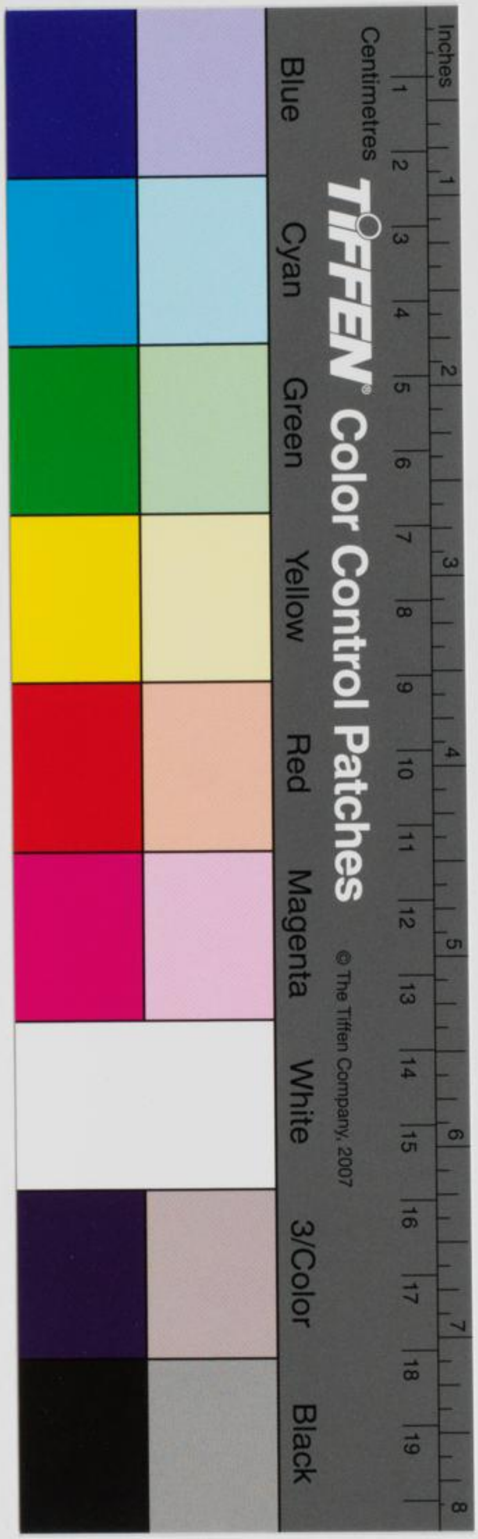

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf